

**UCHWAŁA NR XXIII/176/17
RADY MIEJSKIEJ W CZYŻEWIE**

z dnia 21 czerwca 2017 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446¹⁾), art. 8 ust.1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz.1023) oraz po przeprowadzeniu konsultacji społecznych Rada Miejska w Czyżewie uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Czyżew w granicach określonych w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Potwierdzenie spełnienia przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia wskazanych w art. 9 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji określa diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czyżew, stanowiąca załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czyżewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Sienicki

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 730 i 935.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXIII/176/17
Rady Miejskiej w Czyżewie
z dnia 21 czerwca 2017 r.

Obszary zdegradowane
na terenie gminy Czyżew

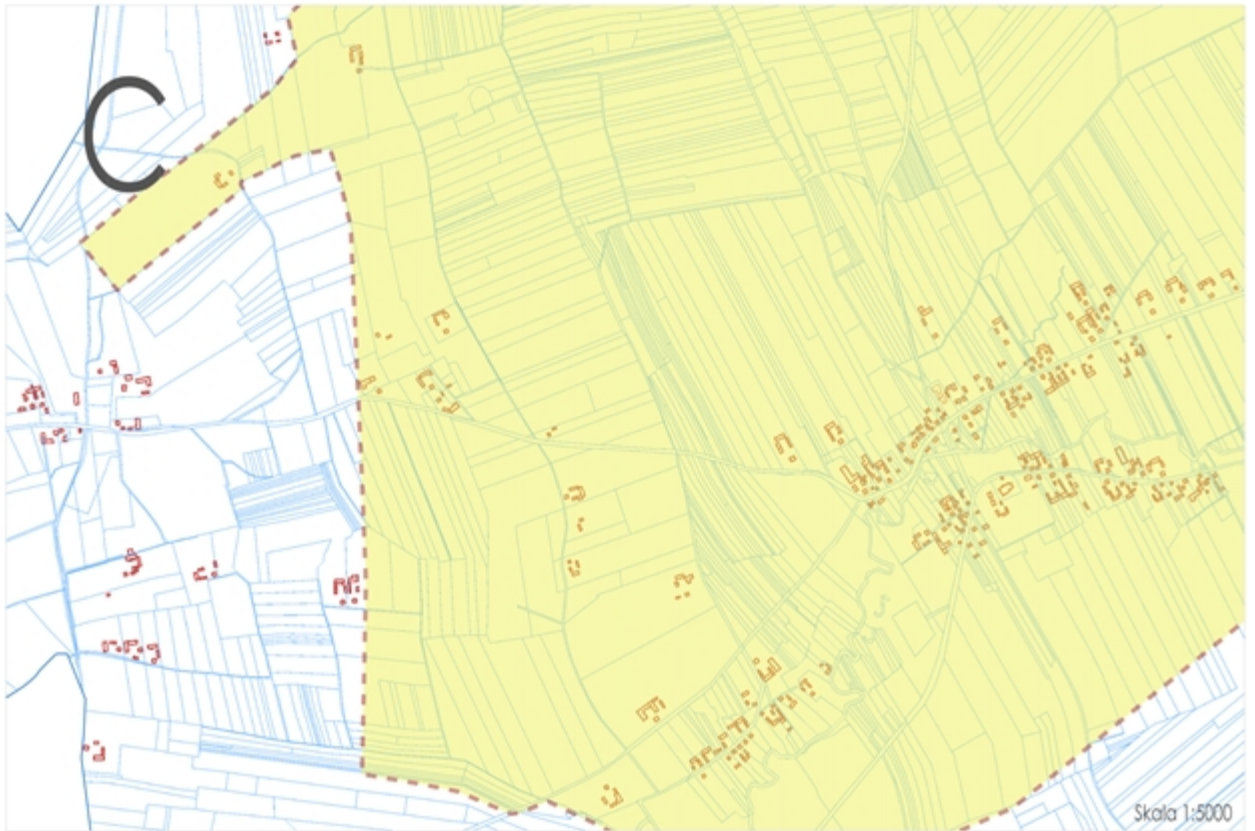
 obszar zdegradowany

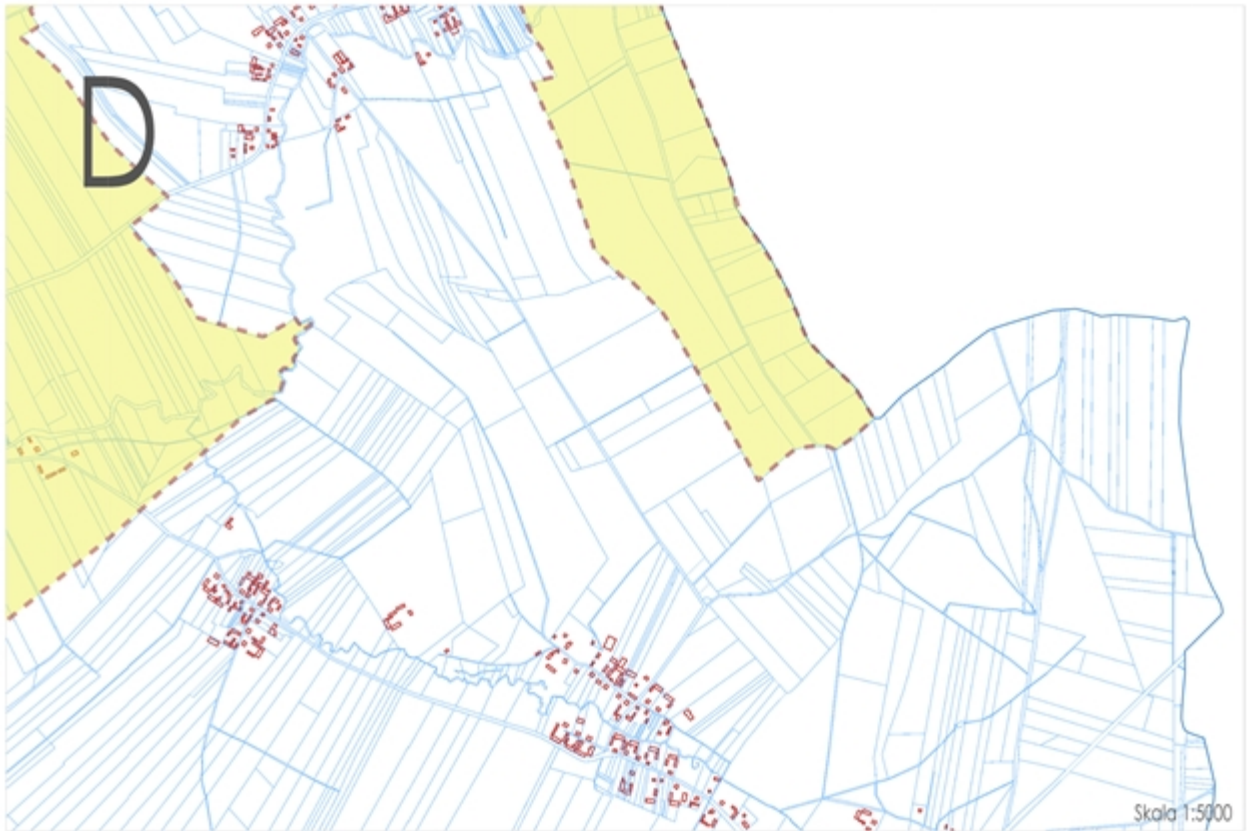
0,5 0,0 0,5 1,0 1,5km

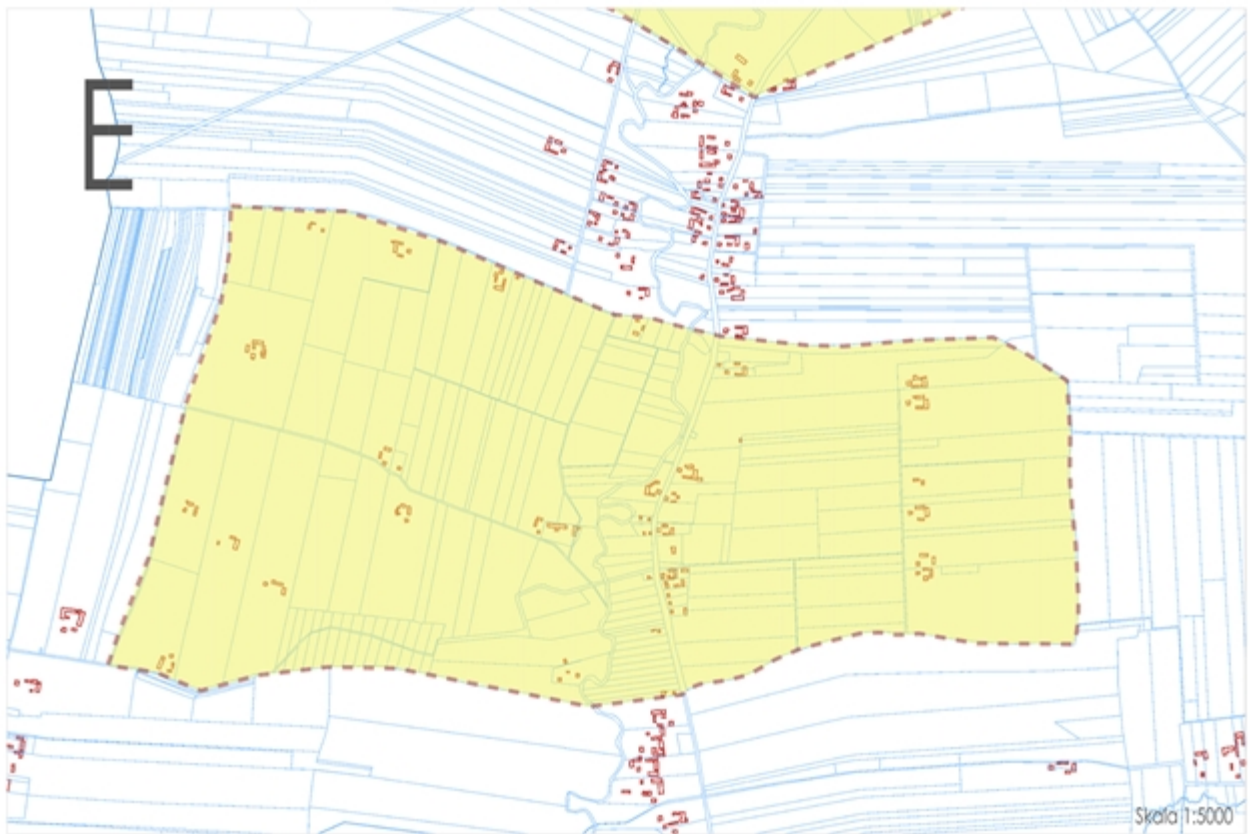

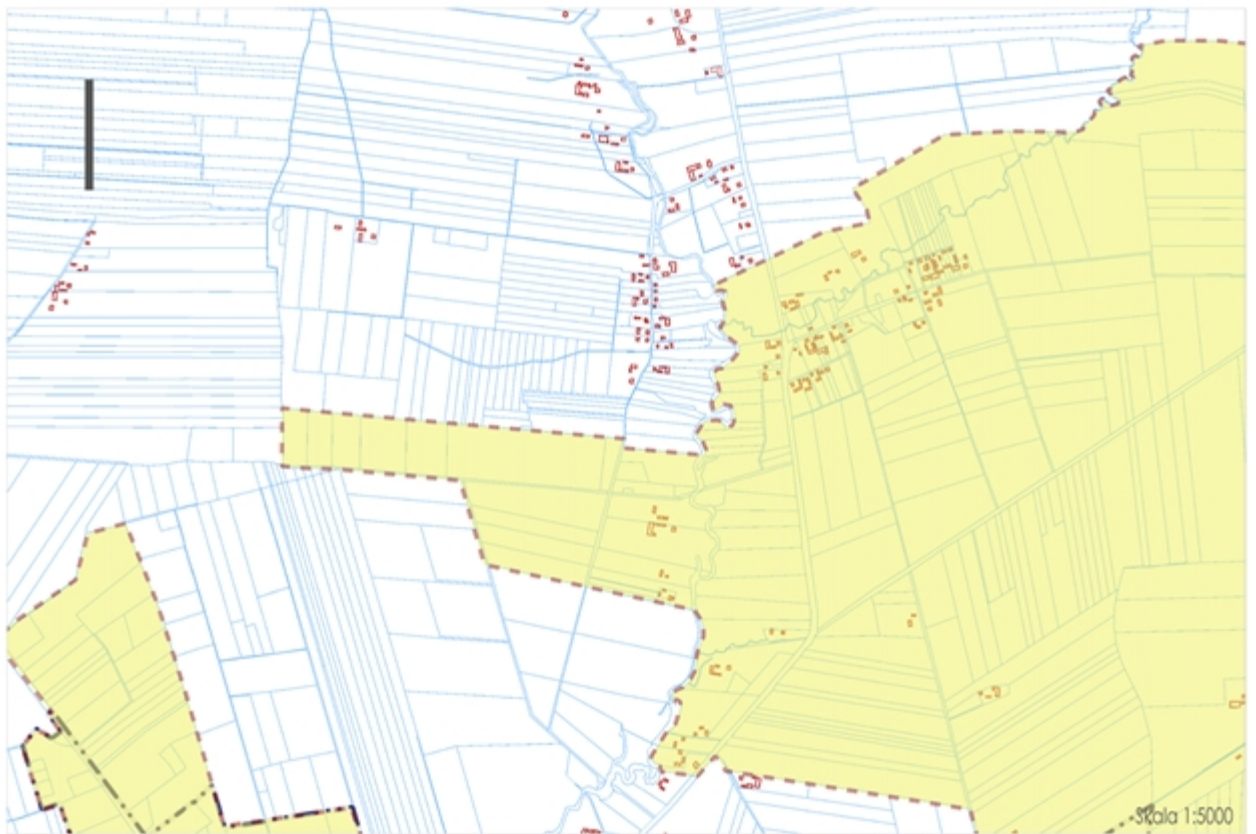

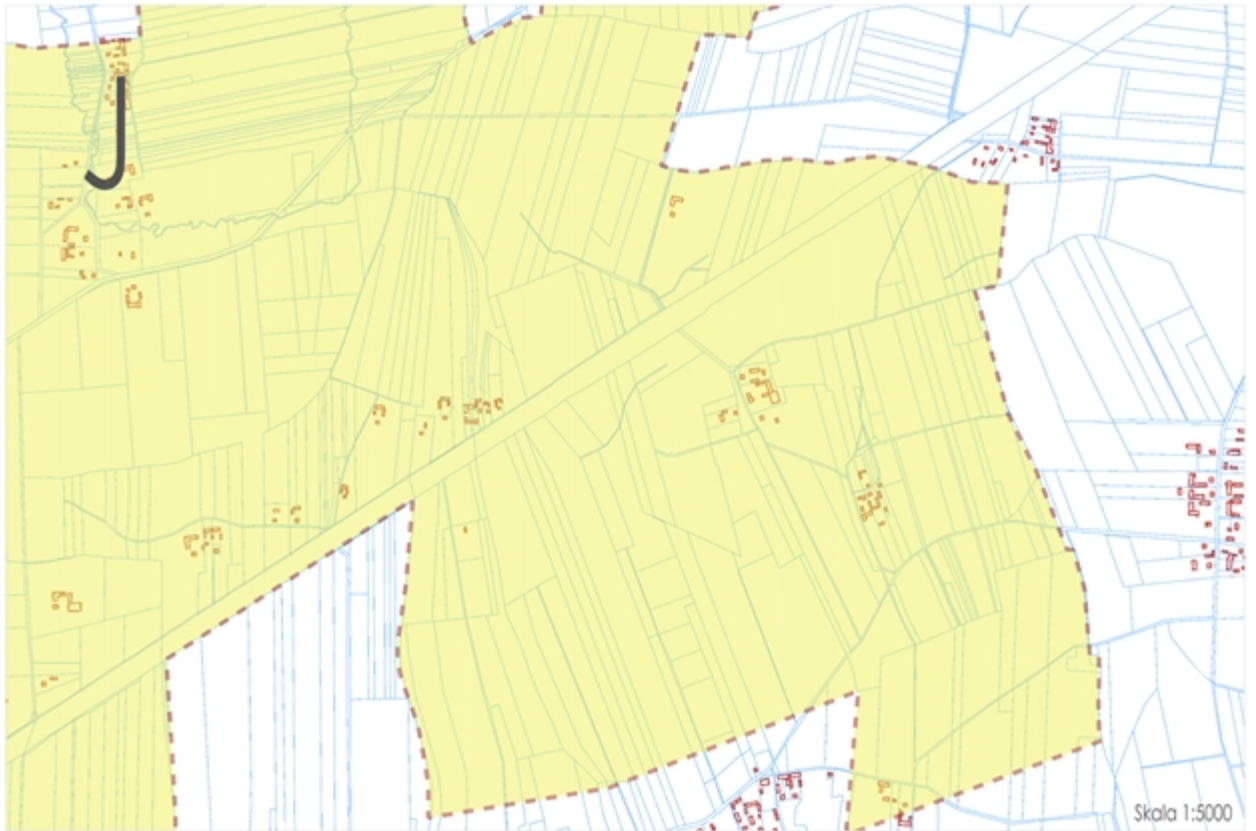
G

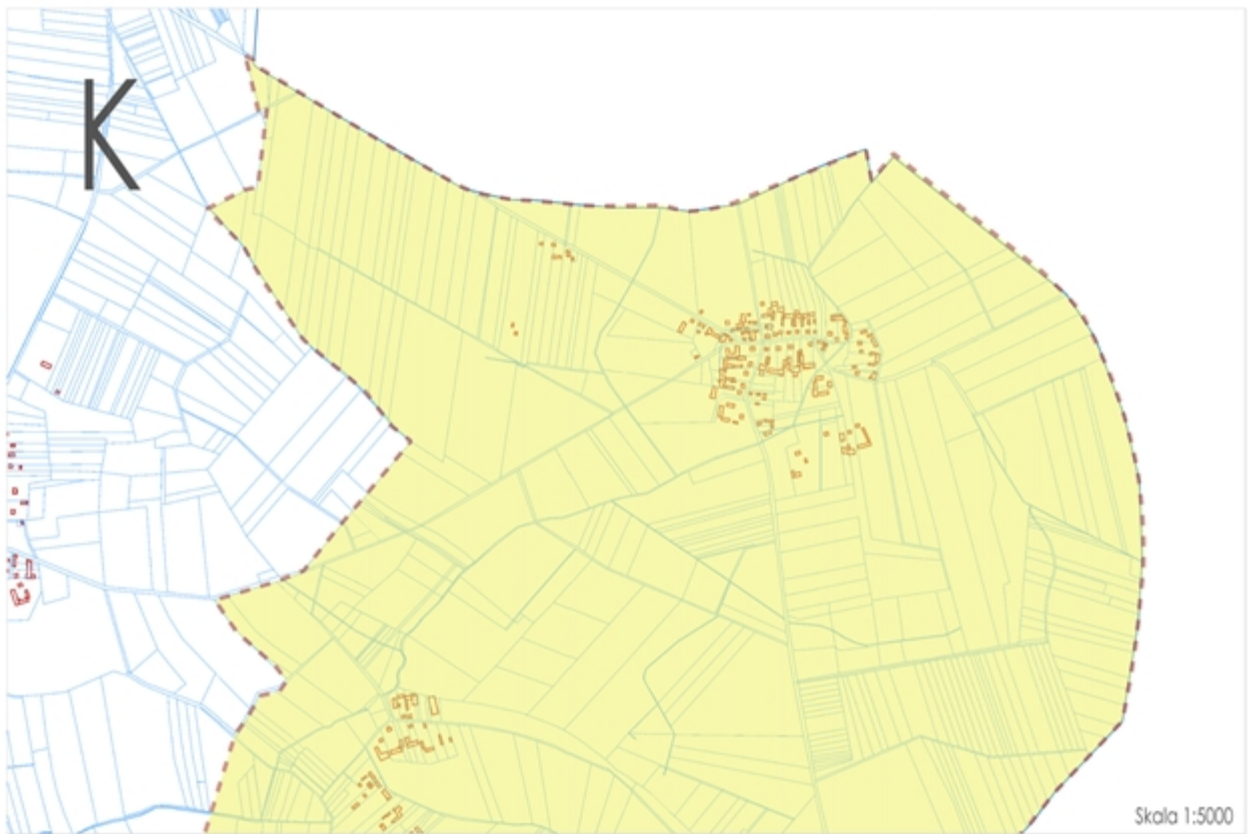

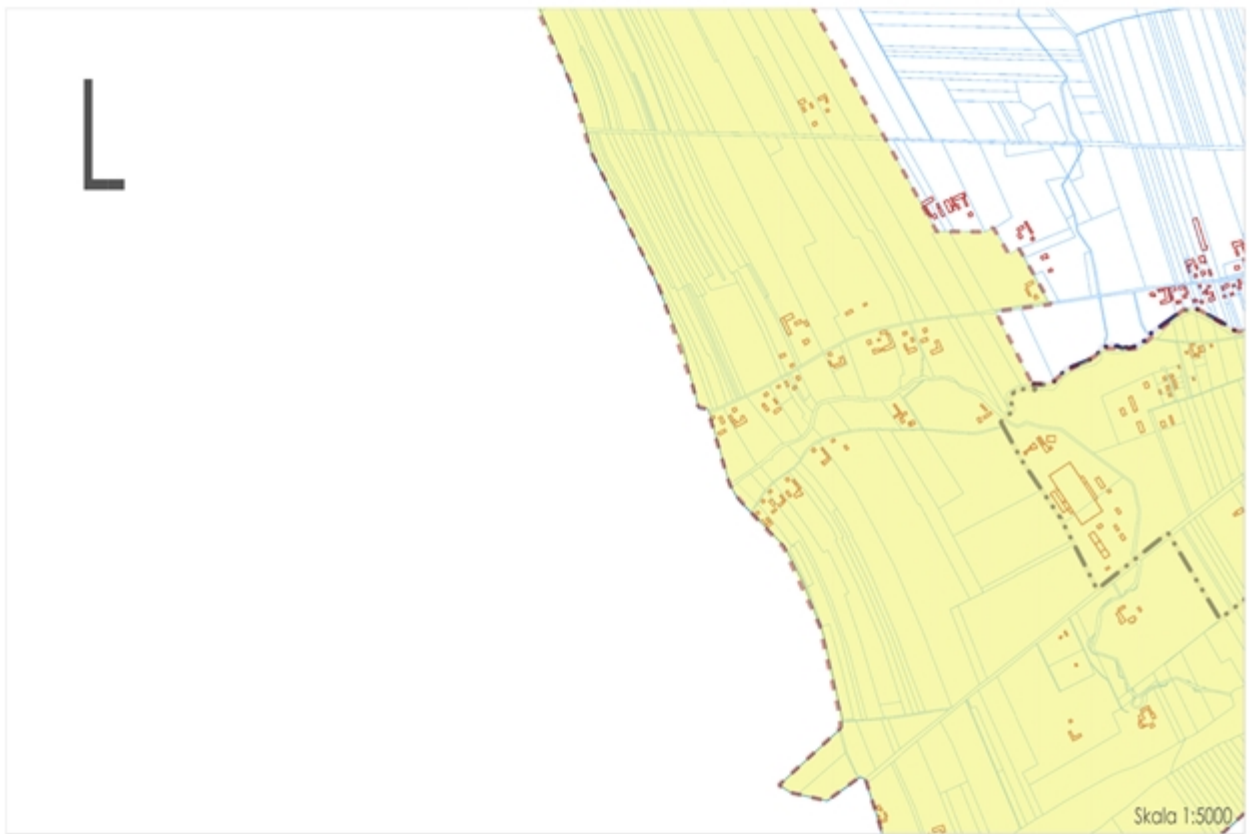
Skala 1:5000

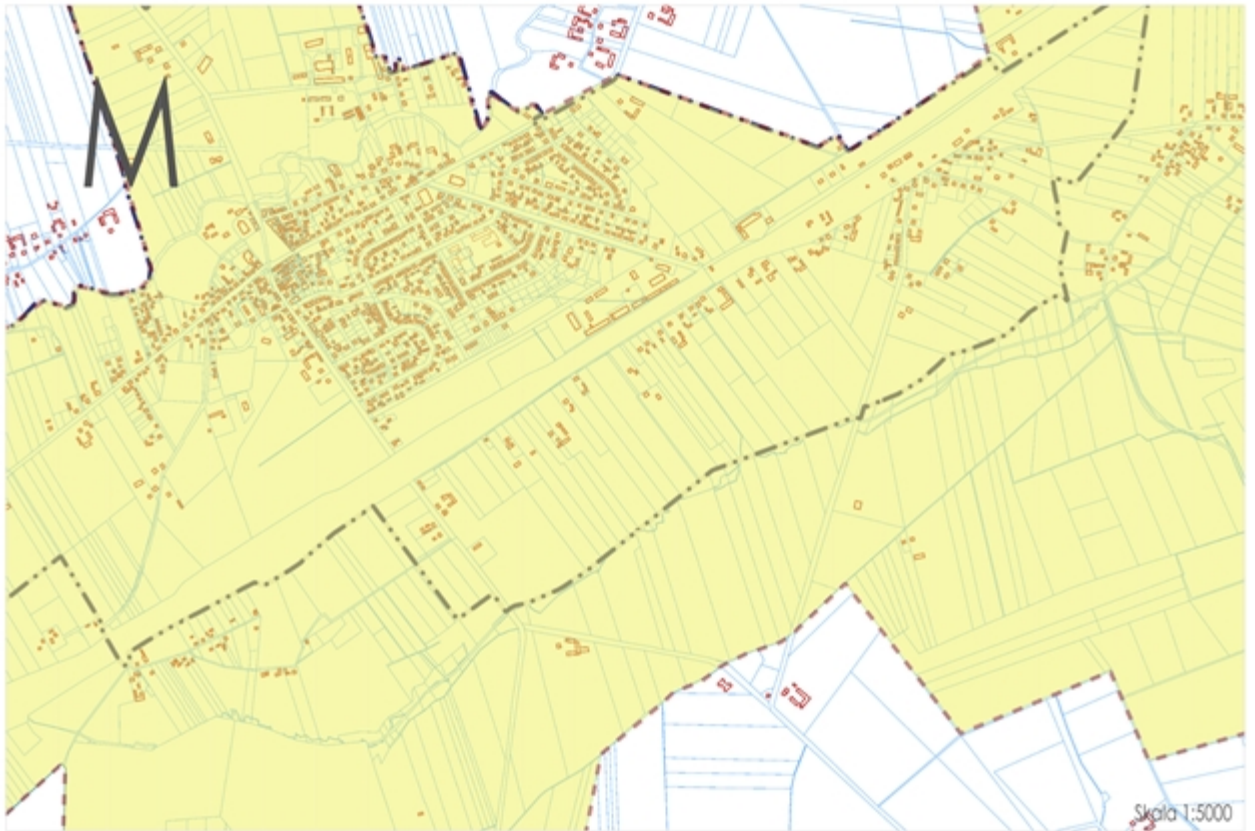

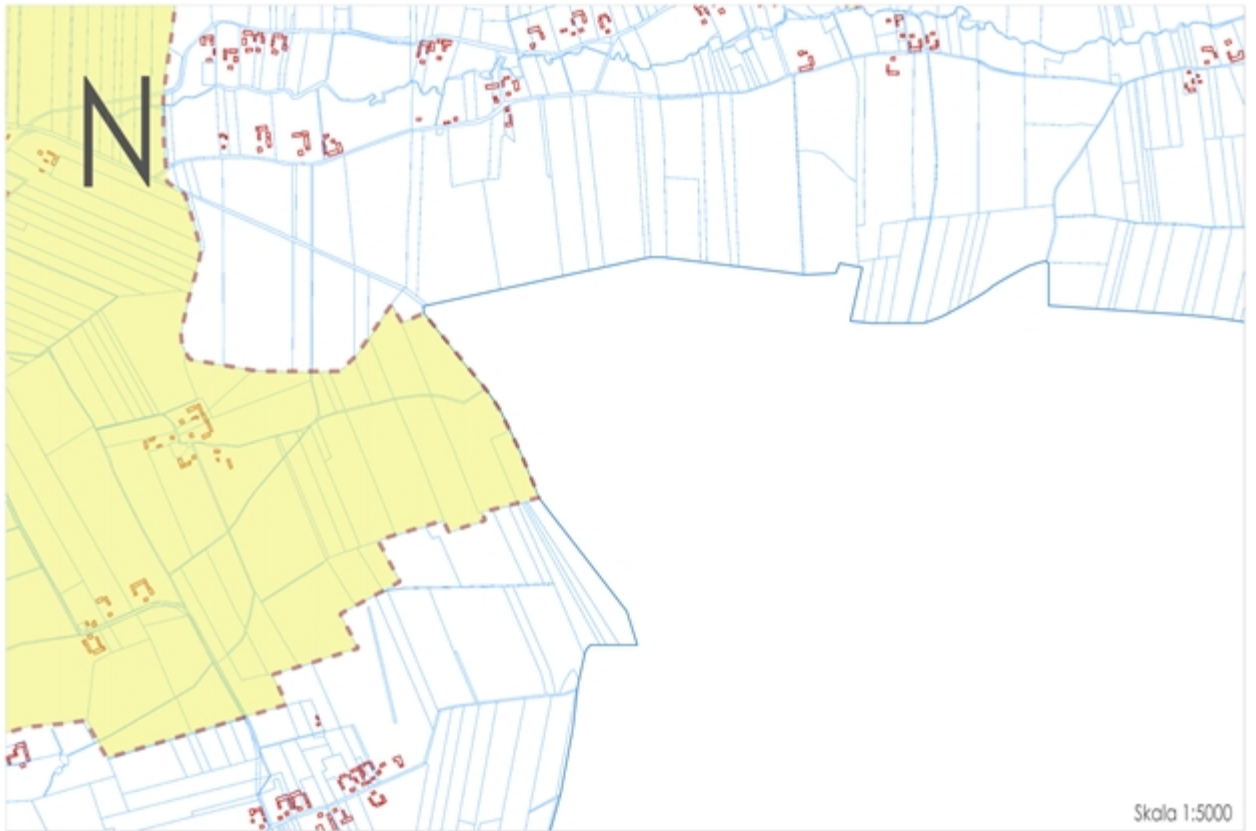

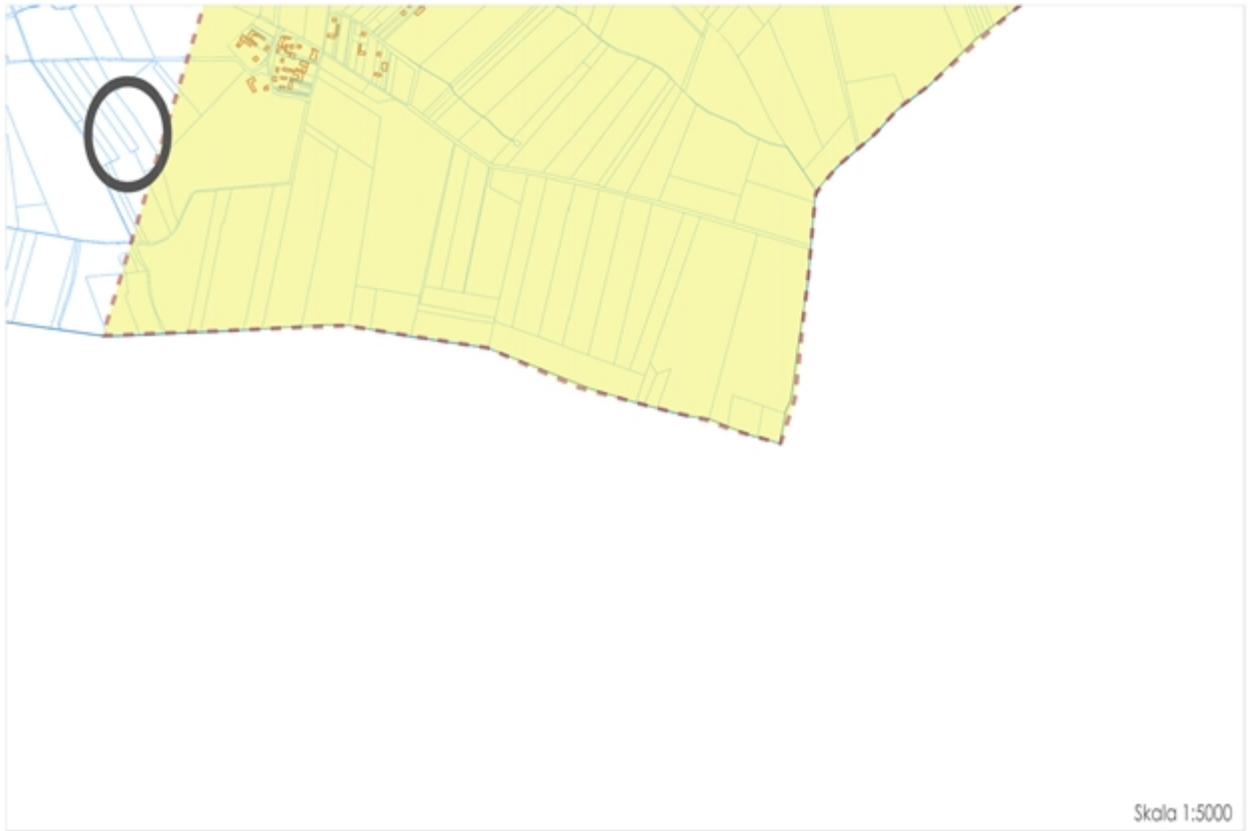

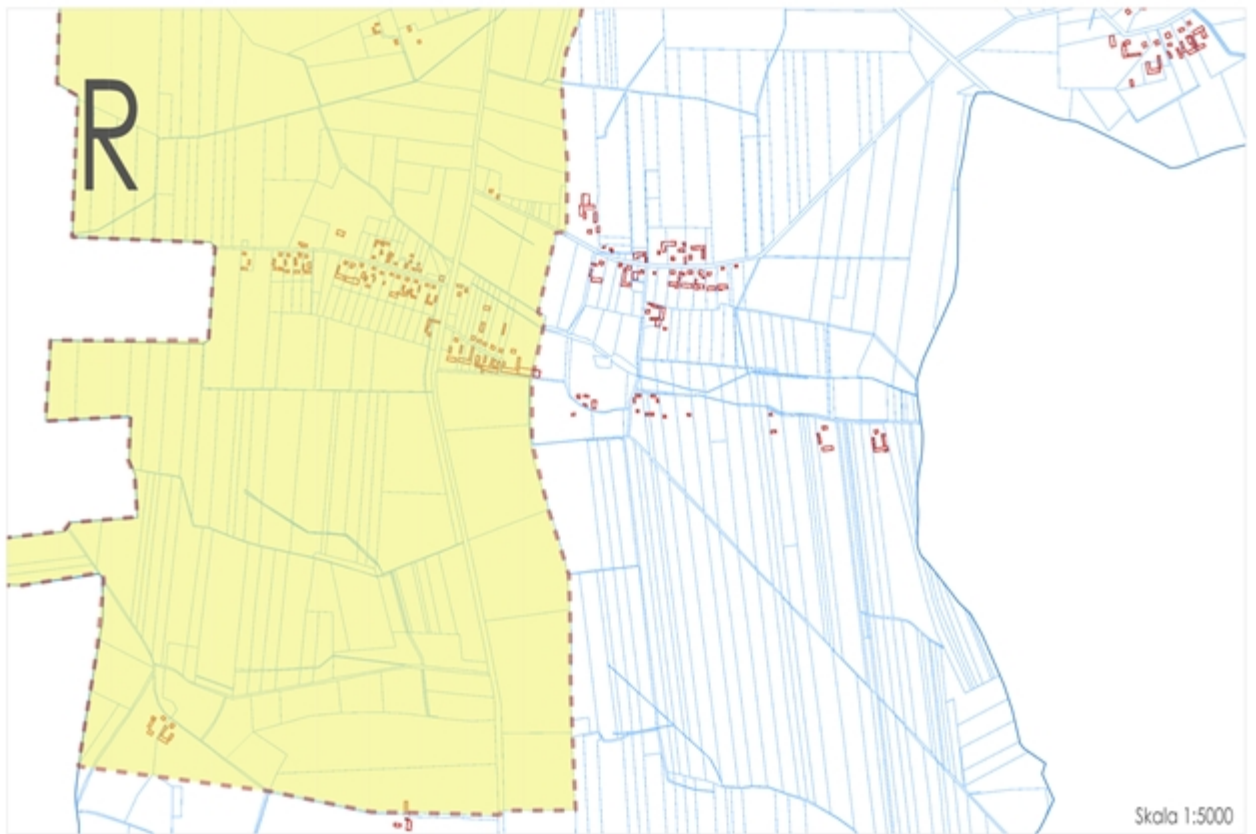

Skala 1:5000

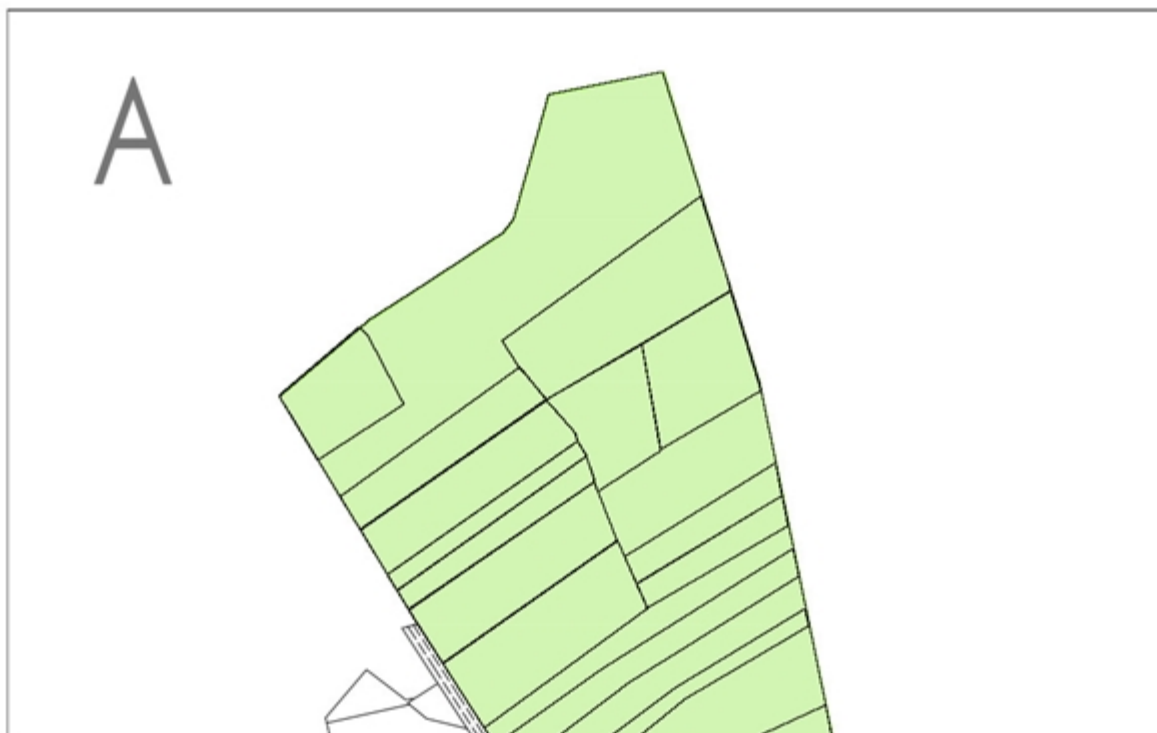
P

Skala 1:5000

Skala 1:5000

Skala 1:5000

Skala 1:5000

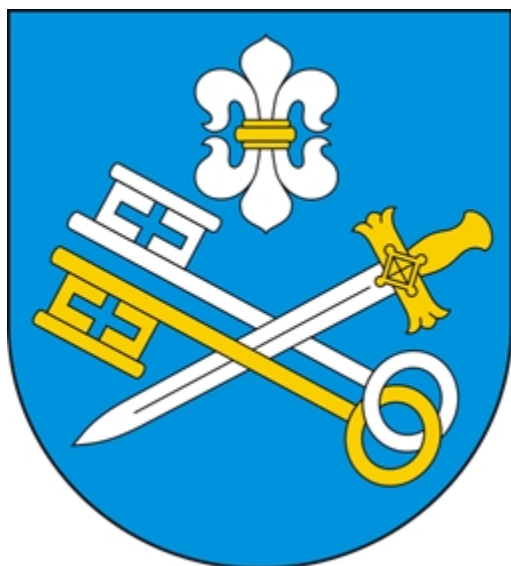
Skala 1:5000

Skala 1:5000

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXIII/176/17
Rady Miejskiej w Czyżewie
z dnia 21 czerwca 2017 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZYŻEW-DIAGNOZA

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew na lata 2017 - 2026 został przygotowany, aby precyzyjnie zidentyfikować potrzeby w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej w gminie w celu rozwiązywania problemów występujących na obszarze rewitalizacji.

Na potrzeby tworzenia niniejszego dokumentu przyjęto definicję rewitalizacji zamieszczoną w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministerstwa Rozwoju, która interpretuje rewitalizację jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Celem Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Czyżew jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego wskazanych obszarów zdegradowanych poprzez wdrożenie programu rewitalizacji, który zapewni przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji wyznaczonych obszarów oraz polepszy jakość życia mieszkańców.

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji ma charakter wieloletniego planu inwestycyjnego, który obejmuje działania w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Opracowany Gminny Program Rewitalizacji – zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju - zmierza do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu składały się z trzech etapów: przygotowania, diagnozowania, projektowania. Podczas diagnozowania wykorzystano najbardziej aktualne dostępne dane statystyczne dotyczące sytuacji gminy Czyżew. Dołożono wszelkich starań, aby wytyczone cele i działania były spójne z dokumentami strategicznymi gminy Czyżew oraz z dokumentami wyższego rzędu tj. Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.

Prezentowany dokument został opracowany również w oparciu o przeprowadzoną partycypację społeczną, w ramach której odbyły się konsultacje społeczne prowadzone w różnych formach. W konsultacjach społecznych wzięło udział szerokie grono interesariuszy procesu rewitalizacji m. in. przedstawiciele Urzędu Miejskiego, radni, przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych oraz lokalni liderzy opinii.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz Ustawą z 9 października 2015r. o rewitalizacji*, **rewitalizacja** to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego **obszarów zdegradowanych** poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.¹

Przy określaniu obszarów, które mają zostać objęte Programem Rewitalizacji, zostały wzięte brane pod uwagę *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata*

2014 – 2020 oraz Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji, które w następujący sposób kwalifikują obszary zdegradowane, będące w stanie kryzysowym¹:

- Po pierwsze, **stan kryzysowy** charakteryzuje obszary, na których skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne tj. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;
- Po drugie, z stwierdzonymi negatywnymi zjawiskami społecznymi musi występować przynajmniej jedno z wymienionych negatywnych zjawisko ze sfery:
  - **gospodarczej** – niski poziom przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw;
  - **środowiskowej** - w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia,
  - **przestrzenno-funkcjonalnej** – w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
  - **technicznej** – w zakresie m.in. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Na podstawie analizy danych charakteryzujących stan w powyższych sferach wyznaczony zostanie **obszar rewitalizacji**, który według Ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji definiowany jest jako: obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji. W celu zniwelowania negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji opracowany zostanie **Gminny Program Rewitalizacji**, który inicjowany, opracowany i uchwalony jest przez Radę Miejską Czyżewa na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.). Dokument ten jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzającym do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiącym narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Głównym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji są **projekty rewitalizacyjne**, które są zaplanowane i ukierunkowane na osiągnięcie jego celów oraz logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji.²

Koncepcja metodologiczna, zastosowana w trakcie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji, uwzględniła kluczową dla zapewnienia trafności i rzetelności prowadzonych działań badawczych zasadę triangulacji. Rozumiana jest ona jako różnorodność technik analizy i gromadzenia informacji. Pozwoliło to lepiej poznać i zrozumieć badane problemy oraz stworzyć możliwość dokonania odniesień i porównań. Powstał w ten sposób szerszy materiał badawczy do oceny i wnioskowania, a to umożliwiło sporządzenie analizy możliwie obiektywnej, uwzględniającej punkty widzenia wielu różnych grup interesariuszy.

Na poniższym diagramie przedstawiono **proces opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji**.

DESK RESEARCH

Pierwszym elementem, który ma na celu określenie obszarów zdegradowanych jest analiza danych zastanych (desk research), która definiowana jest jako analiza dokumentów projektowych, prawnych, sprawozdań i innych materiałów źródłowych, która stanowić będzie bazę dla dalszych rozważań oraz ustaleń związanych z realizacją dalszych etapów badania. Analizie poddane zostały dane dotyczące pięciu sfer: sfery społecznej, sfery gospodarczej, sfery środowiskowej, sfery przestrzenno-funkcjonalnej, sfery technicznej. Zgodnie z *Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, dane te są wyznacznikami stanu kryzysowego i określają obszary zdegradowane.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W celu określenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji opracowany został zestaw wskaźników, na który składały się zarówno wskaźniki ze sfery społecznej (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) jak i z pozostałych sfer tj. sfery gospodarczej, sfery środowiskowej, sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz sfery technicznej. Należy zaznaczyć, iż analiza wskaźnikowa przeprowadzona została przy uwzględnieniu podziału gminy Czyżew na miejscowości, takie podejście metodologiczne umożliwiło wytypowanie obszarów wymagających interwencji.

ANALIZA KARTOGRAFICZNA

Kolejnym etapem procesu była analiza kartograficzna, która jest metodą umożliwiającą analizę przestrzenną, dzięki wykorzystaniu zobrażeń kartograficznych w postaci map. Ponadto metoda kartograficzna pozwala na prezentowanie zjawisk w przestrzeni za pomocą diagramów, których rozmiary są odmienne dla poszczególnych wielkości zjawiska. W niniejszym opracowaniu analiza kartograficzna przeprowadzona została na poziomie miejscowości wchodzących w skład gminy Czyżew, co umożliwiło precyzyjne i jednoznaczne wskazanie obszarów, które należy poddać interwencji.

SYNTETYCZNY WSKAŹNIK PERKALA

Syntetyczny wskaźnik Perkala - jedna z metod porządkowania liniowego. Metoda ta charakteryzuje się układaniem obiektów w kolejności, co pozwala porównywać badane obiekty i hierarchizować je względem siebie. Syntetyczny wskaźnik Perkala daje możliwość zestawiania każdego pojedynczego miernika przy jednoczesnym otrzymaniu całościowego wskaźnika oceny społeczno-gospodarczej. Zastosowanie syntetycznego wskaźnika Perkala w niniejszym opracowaniu umożliwiło obiektywne porównywanie obszarów przestrzennych (stref) i sfer problemowych podlegających diagnozie, a tym samym precyzyjne i jednoznaczne wskazanie obszarów wymagających interwencji.

Wyższa wartość wskaźnika syntetycznego obrazuje stan kryzysowy w jednostce ewidencyjnej - miejscowość.

Obliczenie syntetycznego wskaźnika Perkala poprzedzone zostało standaryzacją. Wskaźniki uzyskane w trakcie pierwszej fazy tworzenia diagnozy (dane pozyskane od instytucji/ organizacji) poddane zostały procesom standaryzacyjnym, które należą do jednego z rodzajów normalizacji. Zabieg ten na zmiennych statystycznych pozwala na osiągnięcie optymalnego uporządkowania oraz zmniejszenia zróżnicowania w danym obszarze. W procesie standaryzacji danych użyto następujących wzorów:

Standaryzacja dla stymulant – wskaźniki, dla których wyższa wartość oznacza obszar zdegradowany

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i(x_{ij})}{\max_i(x_{ij}) - \min_i(x_{ij})}, \quad (i = 1, \dots, n; j = 1, \dots, m)$$

Stymulacja dla destymulant – wskaźniki, dla których niższa wartość oznacza obszar zdegradowany

$$z_{ij} = \frac{\max_i(x_{ij}) - x_{ij}}{\max_i(x_{ij}) - \min_i(x_{ij})}, \quad (i = 1, \dots, n; j = 1, \dots, m)$$

z_{ij} – wartość zestandaryzowana cechy j dla strefy i,

x_{ij} – wartość cechy j w badanej jednostce przestrzennej i,

Na podstawie zestandaryzowanych danych możliwe było obliczenie syntetycznych wskaźników w każdym z badanych obszarów. Poniżej zaprezentowano wzór na **wskaźnik syntetyczny Perkala**:

$$P_i = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m z_{ij}$$

P_i – wskaźnik Perkala dla i – tego obszaru,

z_{ij} – wartość zestandaryzowanej cechy j dla jednostki przestrzennej i,

m – liczba cech wchodzących w skład wskaźnika syntetycznego,

j – numer wskaźnika w i – tej jednostce przestrzennej.

ANALIZA SWOT

Analiza ta obejmowała identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia) warunkujących rozwój obszaru objętego badaniem. Zderzenie ze sobą mocnych i słabych stron z szansami i zagrożeniami pozwala określić pozycję (potencjał) obszaru, a także możliwość osłabienia lub wzmocnienia siły oddziaływania tych czynników.

W efekcie analizy otrzymujemy cztery listy: mocnych stron, słabych stron, szans oraz zagrożeń. Elementem analizy SWOT jest też sporządzenie syntezy na podstawie otrzymanych informacji, które winny się stać elementem strategii badanego obszaru. Metoda analizy SWOT jest, w odniesieniu do planów o charakterze społeczno-gospodarczym, najlepszym sposobem zidentyfikowania, sklasyfikowania, oceny i zdiagnozowania czynników wpływających na rozwój danego obszaru i opracowania na tej podstawie najkorzystniejszej strategii.

Delimitacji obszarów zdegradowanych dokonano przy uwzględnieniu podziału terytorialnego Gminy Czyżew na miejscowości. W poniższej tabeli zaprezentowano listę miejscowości - jednostek ewidencyjnych wraz z

liczbą mieszkańców

Tabela 1 Charakterystyka badanych miejscowości.

Miejscowość	Liczba mieszkańców
Brulino Koski i Brulino Piwki	170
Czyżew – Chrapki	35
Czyżew - Ruś – Kolonia	81
Czyżew - Ruś – Wieś	130
Czyżew Siedliska	105
Czyżew – Sutki	172
Dąbrowa –Szatanki	15
Dąbrowa –Cherubiny	123
Dąbrowa – Kity	28
Dąbrowa – Michałki	136
Dąbrowa - Nowa Wieś	139
Dąbrowa Wielka	102
Dmochy – Glinki	125
Dmochy – Mrozy	60
Dmochy – Rodzonki	113
Dmochy – Wochy	109
Dmochy – Wypychy	39
Godlewo Kolonia	53
Godlewo Piętaki	37
Jażwiny – Koczoty	25
Kaczyn Herbasy	109
Kaczyn Stary	154
Krzczkowo - Nowe Bieńki	98
Krzczkowo - Stare Bieńki	25
Krzczkowo Gromadzyn	100
Krzczkowo Mianowskie	157
Krzczkowo Szepielaki	50
Michałow Wielkie	83
Oldaki - Magna Brok	107
Rosochate Kościelne	351
Rosochate Nartolty	52
Siennica- Puziki	9
Siennica – Szymanki	30
Siennica – Kławy	43
Siennica – Lipusy	53
Siennica – Pietrasze	17
Siennica – Święchy	55
Stokowo – Szerszenie	35
	66
Szulborze Kozy	
Święck Strumiany	50
Zalesie Stare	70
Zalesie Stefanowo	88
Zaręby Bindugi	66
Zaręby Góry Leśne	65
Zaręby Skórki	60
Zaręby Święchy	61
Czyżew	2641
Gmina Czyżew	6492

Na potrzeby opracowania diagnozy gminy Czyżew, przygotowano zestaw wskaźników, które podzielono na cztery sfery. Pierwszą sferą są zjawiska społeczne tj. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu społecznym. Ponadto zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku oraz z *Wytocznymi w zakresie rewitalizacji programów operacyjnych na lata 2014 – 2020*, w ramach opracowania wzięte pod uwagę będą również następujące sfery: gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczna.

Rysunek 1 Podział sfer

Dla każdej z pięciu sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej) **wartością referencyjną była średnia wartość wskaźnika dla gminy Czyżew.**

We wszystkich strefach - jednostkach ewidencyjnych, posługiwano się stymulantą¹ oraz destymulantą². Dane z roku 2015 wykorzystano do wyznaczenie obszaru zdegradowanego, wcześniejsze lata, pozwoliły zbadać zjawiska jakie występują na przestrzeni lat (pozytywne/negatywne).

Tabela 2. Lista wskaźników dla roku 2015

SFERA SPOŁECZNA	
1	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
2	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
3	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców
4	Liczba osób bezrobotnych do 50 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców
5	Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców
6	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
7	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
8	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców
9	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
10	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
11	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców
12	Liczba osób nowo zameldowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
13	Przyrost naturalny
14	Liczba wypadków i kolizji drogowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
15	Liczba zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań w przeliczeniu na 100 mieszkańców
SFERA GOSPODARCZA	
16	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca
17	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca
SFERA ŚRODOWISKOWA	
18	Azbest - Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNO-TECHNICZNA	
19	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 1 mieszkańca
20	Liczba przystanków w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Obszar rewitalizacji wyznaczony został na obszarach, na których zdiagnozowano stan kryzysowy z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z czterech sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). Ponadto w trakcie delimitacji obszaru rewitalizacji uwzględniono znaczenie obszaru do rozwoju lokalnego.

Wyznaczenie obszarów rewitalizacji oparte zostało na analizie desk research, analizie wskaźnikowej. Zastosowanie różnych metod badawczych pozwoliło uzupełnić informacje zdobyte jedną metodą – innymi. Sytuacja taka jest korzystna z punktu widzenia weryfikacji i pogłębienia danych. Powstał w ten sposób szerszy materiał do oceny i wnioskowania, a to pozwoliło na sporządzenie analizy możliwie obiektywnej, uwzględniającej punkty widzenia wielu różnych grup zainteresowanych rewitalizacją.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych, inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli. Pozwalają na uzyskanie opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których dotkną - bezpośrednio lub pośrednio - skutki proponowanych przez administrację działań. Przeprowadzone konsultacje społeczne stanowią szansę by stworzony dokument uwzględniał oczekiwania grup, do których jest adresowany.

Podczas trwania konsultacji społecznych interesariusze, przede wszystkim mieszkańcy, ale także przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne zainteresowane strony miały możliwość zapoznania się z treścią konsultowanych dokumentów. Konsultacje nie ograniczą się jednak tylko do przedstawienia dokumentu, ale także do wysłuchania opinii na jego temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji.

DESK RESEARCH - OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY CZYŻEW

Od 2011 roku gmina Czyżew jest jedną z gmin miejsko - wiejskich powiatu wysokomazowieckiego, który leży w południowo - zachodniej części województwa podlaskiego. Siedziba tej jednostki znajduje w mieście Czyżew. Gmina ta graniczy z gminami Zambrów (powiat zambrowski), Wysokie Mazowieckie, Szepietowo, Klukowo oraz z gminami leżącymi administracyjnie w województwie mazowieckim: Andrzejewo, Szulborze Wielkie, Nur, Boguty Pianki (powiat ostrowski). Do końca 2010 roku, gmina ta funkcjonowała jako gmina wiejska Czyżew-Osada, po ponownym uzyskaniu przez Czyżew praw miejskich w 2011 roku i przyłączeniu do obszaru wsie Czyżew-Stacja i Czyżew-Złote Jabłko, jednostkę przeobrażono na gminę miejsko-wiejską. Gmina podzielona jest na 46 jednostek pomocniczych tj. sołectw:

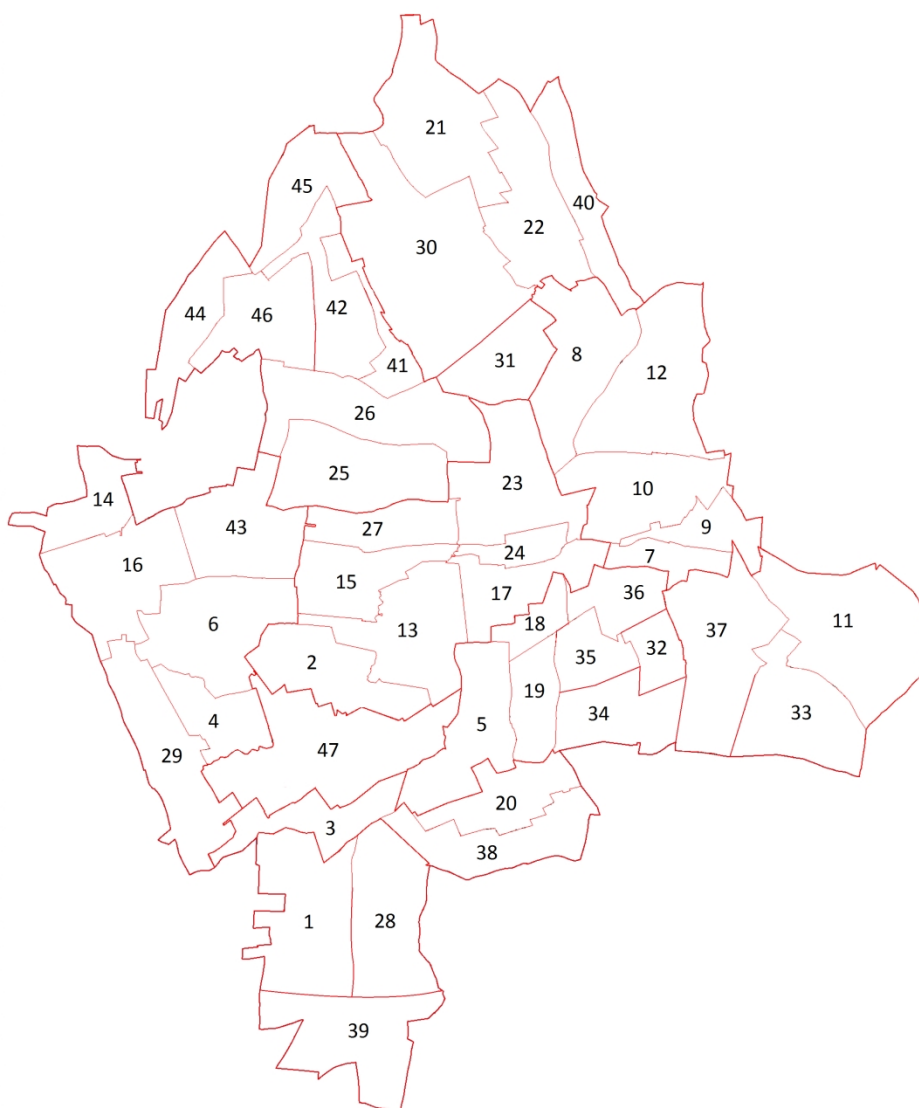
1. Brulino Koski i Brulino Piwki,	24. Krzeczkowo - Stare Bieńki,
2. Czyżew – Chrapki,	25. Krzeczkowo Gromadzyn,
3. Czyżew - Ruś – Kolonia,	26. Krzeczkowo Mianowskie,
4. Czyżew - Ruś – Wieś,	27. Krzeczkowo Szepielaki,
5. Czyżew Siedliska,	28. Michałowo Wielkie,
6. Czyżew – Sutki,	29. Ołdaki - Magna Brok,
7. Dąbrowa –Szatanki,	30. Rosochate Kościelne,

8.	Dąbrowa –Cherubiny,	31.	Rosochate Nartoły,
9.	Dąbrowa – Kity,	32.	Sienica- Puziki,
10.	Dąbrowa – Michałki,	33.	Siennica – Szymanki,
11.	Dąbrowa - Nowa Wieś,	34.	Sienica – Kławy,
12.	Dąbrowa Wielka,	35.	Siennica – Lipusy,
13.	Dmochy – Glinki,	36.	Siennica – Pietrasze,
14.	Dmochy – Mrozy,	37.	Siennica – Święchy,
15.	Dmochy – Rodzonki,	38.	Stokowo – Szerszenie,
16.	Dmochy – Wochy,	39.	Szulborze Kozy,
17.	Dmochy – Wypychy,	40.	Święck Strumiany,
18.	Godlewo Kolonia,	41.	Zalesie Stare,
19.	Godlewo Piętaki,	42.	Zalesie Stefanowo,
20.	Jażwiny – Koczoty,	43.	Zaręby Bindugi,
21.	Kaczyn Herbasy,	44.	Zaręby Góry Leśne,
22.	Kaczyn Stary,	45.	Zaręby Skórki,
23.	Krzeczkowo - Nowe Bieńki,	46.	Zaręby Święchy.

Mapa 1 Podział Gminy Czyżew

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Lp.	Sołectwo
1	Brulino Koski i Bruno Piwki
2	Czyżew – Chrapki
3	Czyżew - Ruś – Kolonia
4	Czyżew - Ruś – Wieś
5	Czyżew Siedliska
6	Czyżew – Sutki
7	Dąbrowa –Szatanki
8	Dąbrowa –Cherubiny
9	Dąbrowa – Kity
10	Dąbrowa – Michałki
11	Dąbrowa - Nowa Wieś
12	Dąbrowa Wielka
13	Dmochy – Glinki
14	Dmochy – Mrozy
15	Dmochy – Rodzonki
16	Dmochy – Wochy
17	Dmochy – Wypychy
18	Godlewo Kolonia
19	Godlewo Piętaki
20	Jażwiny – Koczły
21	Kaczyn Herbasy
22	Kaczyn Stary
23	Krzczkowo - Nowe Bieńki
24	Krzczkowo - Stare Bieńki
25	Krzczkowo Gromadzyn
26	Krzczkowo Mianowskie
27	Krzczkowo Szeplaki
28	Michałowo Wielkie
29	Oldaki - Magna Brak
30	Rosochate Kościelne
31	Rosochate Nartoty
32	Siennica- Puzki
33	Siennica – Szymanki
34	Siennica – Klawy
35	Siennica – Lipusy
36	Siennica – Pietrasze
37	Siennica – Święchy
38	Stokowo – Szerzenie
39	Szulborze Kozy
40	Świętek Strumiany
41	Zalesie Stare
42	Zalesie Stefanowo
43	Zaręby Bindugi
44	Zaręby Góry Leśne
45	Zaręby Skórki
46	Zaręby Święchy
47	Czyżew

Źródło: opracowanie grupa BST

Pod względem geograficznym gmina Czyżew położona jest w całości na obszarze Wysoczyzny Mazowieckiej. Wysoczyzna Wysokomazowiecka wchodzi w skład Niziny Północnopodlaskiej. Sieć rzeczna na terenie gminy stanowi rzeka Brok z dopływami Brok Mały, Penchratka, Kanał Szumowo-Łątownica, Ciek spod Dąbrowy oraz Siennica.

Do rejestru zabytków nieruchomych, zlokalizowanych na obszarze gminy Czyżew zaliczyć należy między innymi:

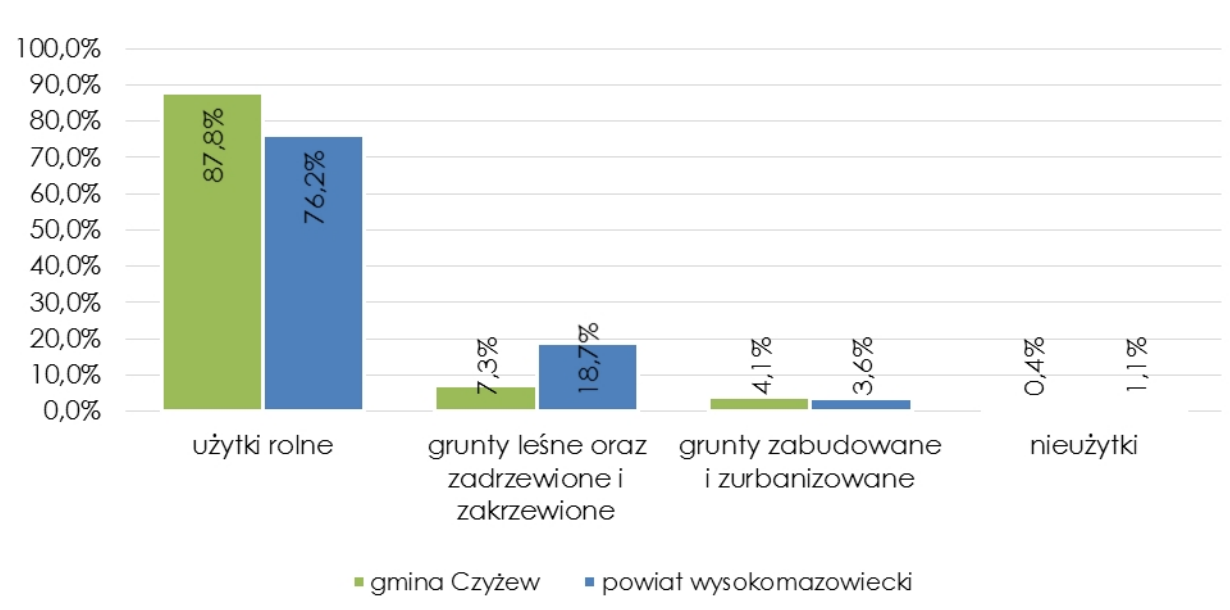
- cmentarz żołnierzy rosyjskich z I wojny światowej w Brulino-Koski,
- kościół parafialny pod wezwaniem św. Piotra i Pawła z 1874 roku w Czyżewie oraz zespół cmentarza rzymskokatolickiego w Czyżewie,
- Zespół dworsko-parkowy w Czyżewie,
- Kościół parafialny p.w. Św. Stanisława Biskupa Męczennika oraz cmentarz rzymskokatolicki

w Dąbrowie Wielkiej,

- dworzec kolejowy z poł. XIX w Czyżew Stacja,
- Kościół parafialny p.w. Św. Doroty z 1546 r., dzwonnica drewniana z 1775 oraz cmentarz rzymskokatolicki w Rosochatym kościelnym w Rosochatym Kościelnym.

Powierzchnia gminy - 13040 hektarów, zajmuje 10,1% powiatu wysokomazowieckiego. W 2014 roku znacznym udziałem w powierzchni gminy charakteryzowały się użytki rolne, które łącznie zajmują 11454 hektarów, czyli 87,8% terenu gminy Czyżew, z czego grunty orne -75%, sady - 1%, łąki trwałe -2%, pastwiska trwałe - 8%, grunty rolne zabudowane - 2% . Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują jedynie 4,1% powierzchni jednostki administracyjnej, natomiast grunty leśne, zadrzewione oraz zakrzewione zajmują łącznie 7,3%.

Rysunek 2. Kierunki wykorzystania gruntów powierzchniowych. Stan na dzień 31.12.2014

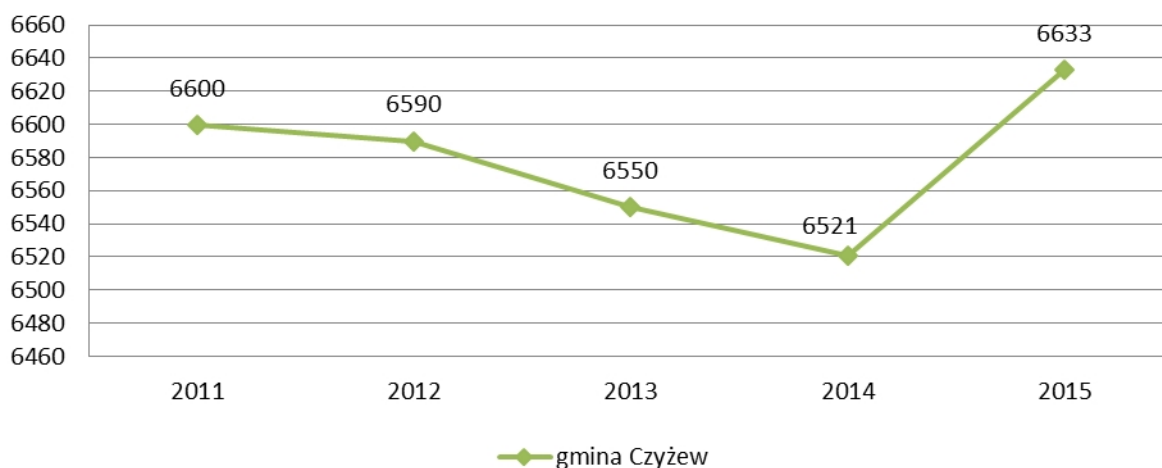

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Od 2011 roku notuje się ciągły spadek liczby mieszkańców gminy, jak i powiatu. W 2011 roku gminę zamieszkiwały 6600 osób, w 2012 – 6590, w 2013 – 6550. Pod koniec 2014 roku w gminie Czyżew mieszkało 6521osób, czyli 11,1% mieszkańców powiatu wysokomazowieckiego, gdzie w 2014 roku mieszkało 58519 osób. w roku 2015 zauważalny jest wzrost liczby mieszkańców o 112 osób.

W powiecie w 2011 zamieszkiwały 59471 osoby, w 2012 – 59154, w 2013 – 58793. W analizowanym okresie tj. 2011-2014, średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła od 50 do 51 osób na km², natomiast w powiecie wskaźnik ten utrzymywał się na poziomie 45-46 osób/km².

Rysunek 3. Liczba mieszkańców gminy Czyżew. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Analizując dane statystyczne pod kątem ekonomicznych grup wieku, w strukturze ludności dominowała ludność w wieku produkcyjnym (66,7% ogółu mieszkańców w 2015 roku). Należy zwrócić uwagę, że było więcej osób w wieku przedprodukcyjnym niż w wieku poprodukcyjnym (o 3,6 punktu procentowego). Jest to zjawisko negatywne, świadczące o starzejącym się społeczeństwie powiatu jaworskiego. Strukturę wieku mieszkańców gminy Czyżew ilustruje tabela numer 3.

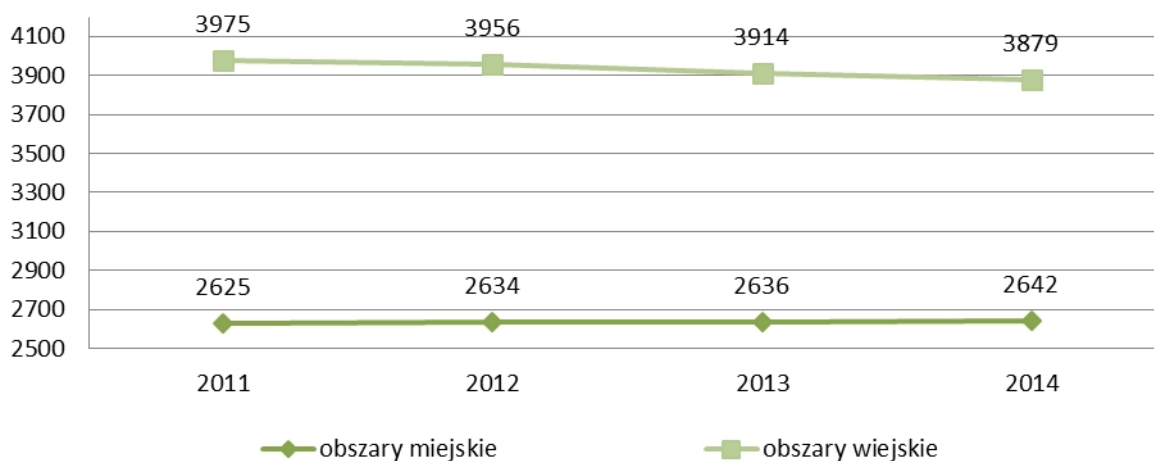
Tabela 3. Struktura mieszkańców gminy pod względem wieku ekonomicznego. Stan na dzień 31.12.

Wyszczególnienie	Odsetek ogółem	Odsetek mężczyzn	Odsetek kobiet
Wiek przedprodukcyjny	21,1%	21,3%	20,8%
Wiek produkcyjnym	61,4%	66,7%	56,2%
Wiek poprodukcyjnym	17,5%	12,0%	23,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, obszary wiejskie gminy Czyżew zamieszkuje więcej osób, aniżeli obszary miejskie. W 2014 roku, obszary wiejskie zamieszkiwało 59,5% mieszkańców gminy, czyli 3879 osób, natomiast na obszarach miejskich – 2642 osób, czyli 40,5% mieszkańców całej gminy. Na przynależnych do gminy obszarach wiejskich, od 2011 roku notuje się spadek liczby mieszkańców, natomiast na obszarach miejskich wzrost mieszkańców. W 2014 roku na obszarach wiejskich mieszkało o 96 osób mniej niż w 2011 roku, natomiast w 2014 roku, na obszarach miejskich mieszkało o 17 osób mniej niż w 2011 roku.

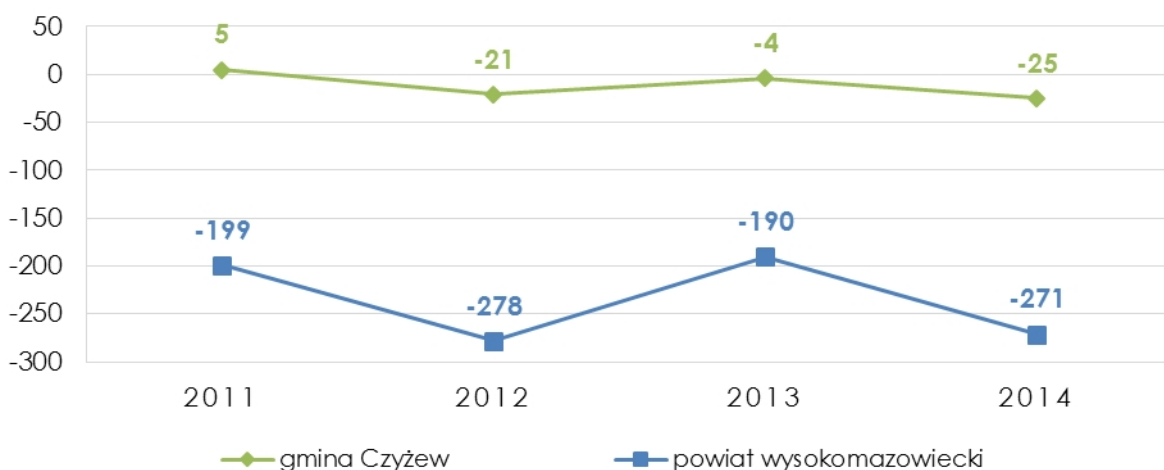
Rysunek 4. Liczba mieszkańców gminy Czyżew wg miejsca zamieszkania. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Jedynie w 2011 roku zanotowano dodatnie saldo migracji w gminie Czyżew. W tym roku zanotowano 237 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 232 wymeldowania, przez co saldo migracji w 2011 roku wyniosło 5. W innych latach analizowanego okresu, zanotowano ujemne saldo migracji wewnętrznych. W 2012 roku, wskaźnik ten wynosił -21, w 2013 saldo migracji wyniosło -4. Największe ujemne saldo migracji w ruchu wewnętrznym w gminie zanotowano w 2014 roku, kiedy to zarejestrowano 55 zameldowań oraz 80 wymeldowania, przez co saldo migracji w tym roku wyniosło -25. Na poziomie powiatu wysokomazowieckiego, w analizowanym okresie zanotowano jedynie ujemne saldo migracji w ruchu wewnętrznym. W 2011 roku saldo to wynosiło -199, w 2012 -278, w 2013 roku -190, natomiast w 2014 wyniosło -271.

Rysunek 5. Saldo migracji na pobyt stały wewnętrzny. Stan na dzień 31.12

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

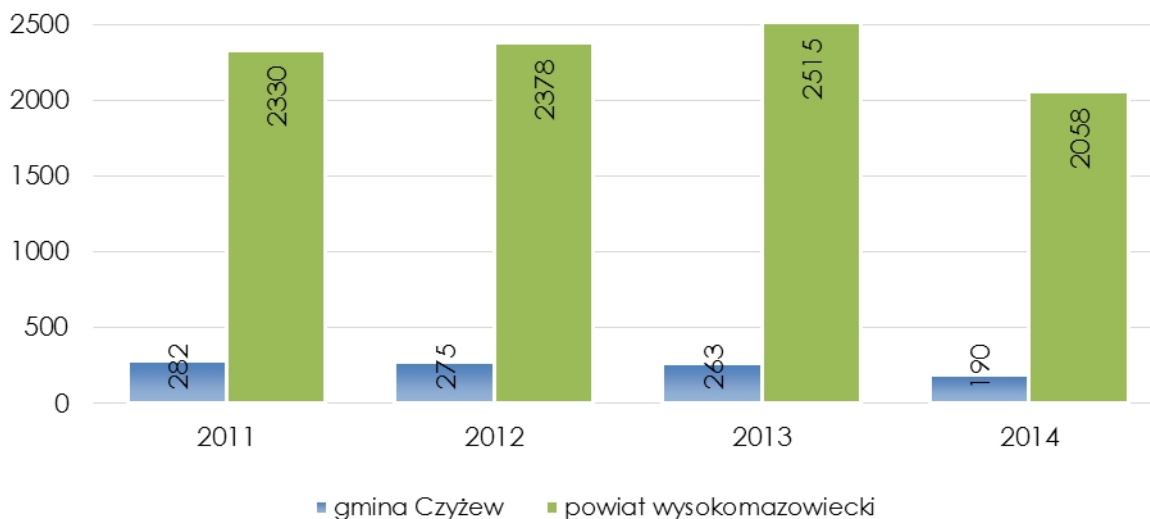
SFERA SPOŁECZNA

W analizowanym okresie czasu, na terenie gminy Czyżew notuje się ciągły spadek liczby osób bezrobotnych. W roku 2014 w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 190 mieszkańców gminy, czyli o 92

osób mniej aniżeli w 2011 roku. W 2014 roku w gminie zarejestrowano najmniejszą liczbę osób bezrobotnych – 190 osób, z kolei ich największą liczbę odnotowano w roku 2011 – 282 osób. Na poziomie powiatu, największą liczbę osób bezrobotnych zarejestrowano w 2013 roku – 2515 osób, najmniej natomiast rok później - 2058.

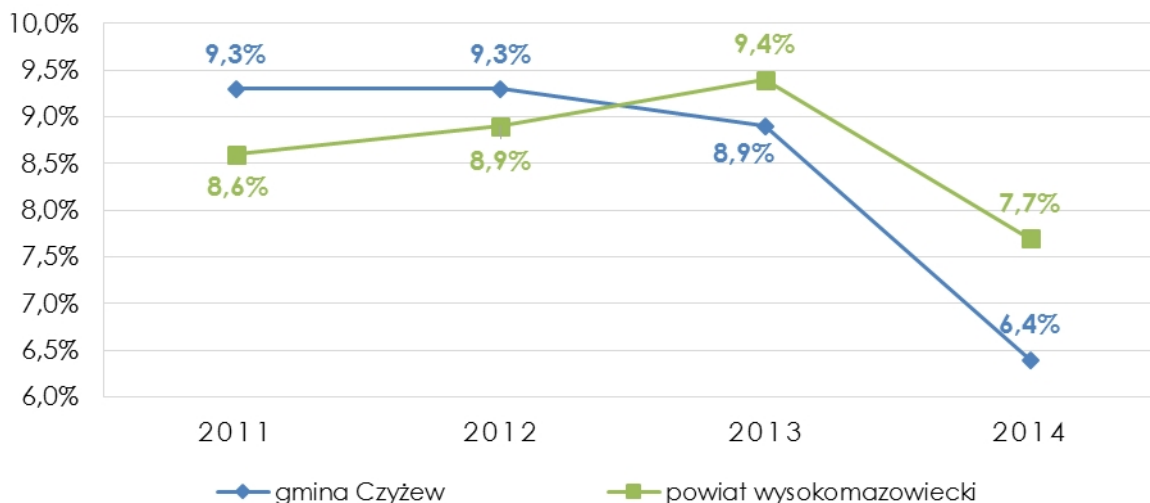
Rysunek 6. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Pomiędzy 2011 a 2014 rokiem, najwyższą, szacowaną stopę bezrobocia rejestrowanego w gminie zanotowano w 2011 i 2012 roku, natomiast w powiecie – w 2013 roku. Najwyższy wskaźnik szacowanej stopy bezrobocia rejestrowanego w gminie Czyżew wyniósł 9,3%, natomiast w powiecie wysokomazowieckim – 9,4%. Najniższą szacowaną stopę bezrobocia w gminie zanotowano w 2014 roku, kiedy to wskaźnik ten wyniósł 6,4%, natomiast stopa bezrobocia rejestrowanego na poziomie powiatu w tym okresie wynosiła 7,7%. W 2014 roku zanotowano jedyny w analizowanym czasie spadek stopy bezrobocia rejestrowanego dla powiatu. W porównaniu z rokiem 2013, w 2014 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie spadła z poziomu 9,4% do 7,7%.

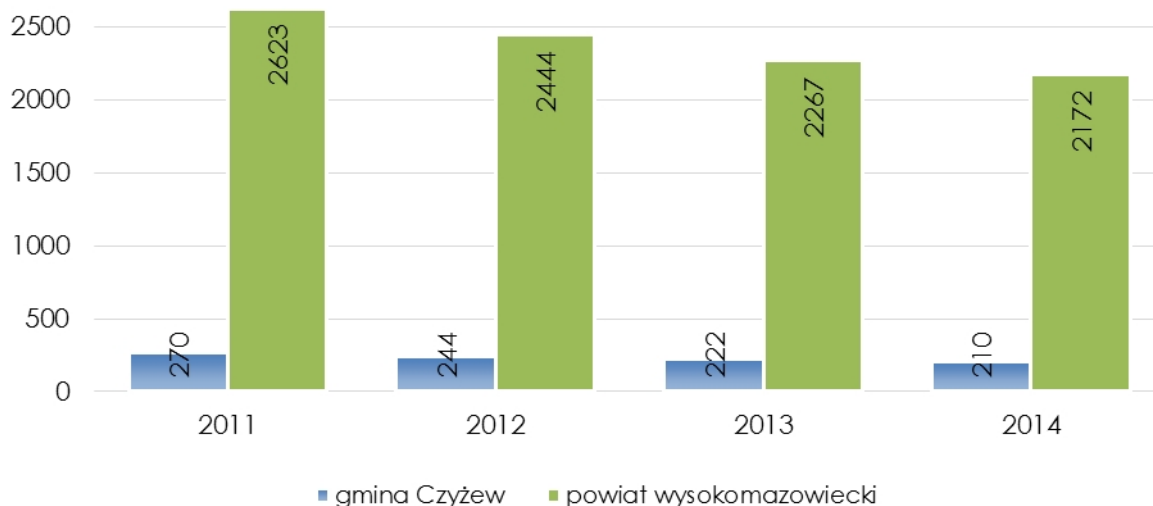
Rysunek 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W gminie Czyżew, jak i powiecie wysokomazowieckim, od 2011 roku notuje się ciągły spadek rodzin otrzymujących świadczenia rodzinne na dzieci. W tym okresie liczba rodzin otrzymujących świadczenia rodzinne w gminie spadła z 270 do 210 rodzin. W powiecie wysokomazowieckim w 2011 roku, 2623 rodziny otrzymywały świadczenie rodzinne na dzieci, natomiast w 2014 roku już 2172. Udział rodzin pochodzących z obszaru gminy Czyżew w ogólnej liczbie rodzin z powiatu wysokomazowieckiego otrzymujących świadczenia rodzinne na dzieci w analizowanym okresie wynosił około 10%.

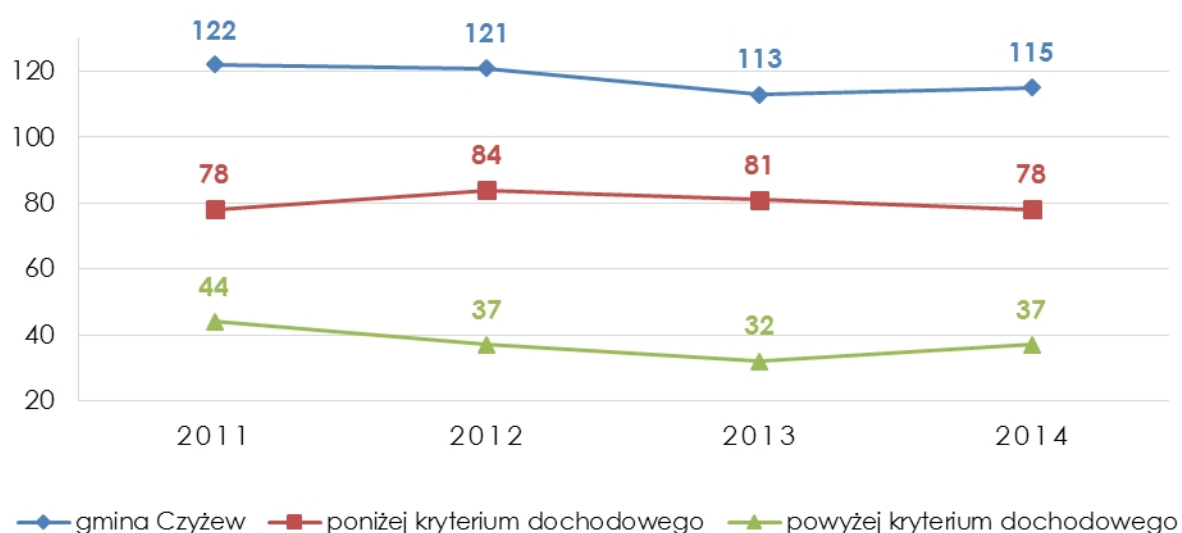
Rysunek 8. Liczba rodzin otrzymujące świadczenia rodzinne na dzieci. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Najmniej gospodarstw korzystających z pomocy społecznej zanotowano w 2013 roku, kiedy to 113 gospodarstw otrzymywało pomoc w gminie, z czego w 81 gospodarstwach wystąpił dochód poniżej wyznaczonego progu dochodowego. Najwięcej gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w gminie Czyżew zanotowano w 2011 roku, kiedy to 122 gospodarstw domowych otrzymywało pomoc z pomocy społecznej, w tym 78 gospodarstw miało dochód niższy od wyznaczonego progu dochodowego. W 2014 roku blisko 9,4% gospodarstw korzystających z pomocy społecznej w powiecie wysokomazowieckim, pochodziło z gminy Czyżew.

Rysunek 9. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Stan na dzień 31.12

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe dane na temat liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Na koniec 2015 roku odnotowano liczbę 224 osób korzystających z pomocy społecznej. 192 osoby korzystały z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Natomiast liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” wyniosła 19.

Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta”. Stan na koniec 2015r.

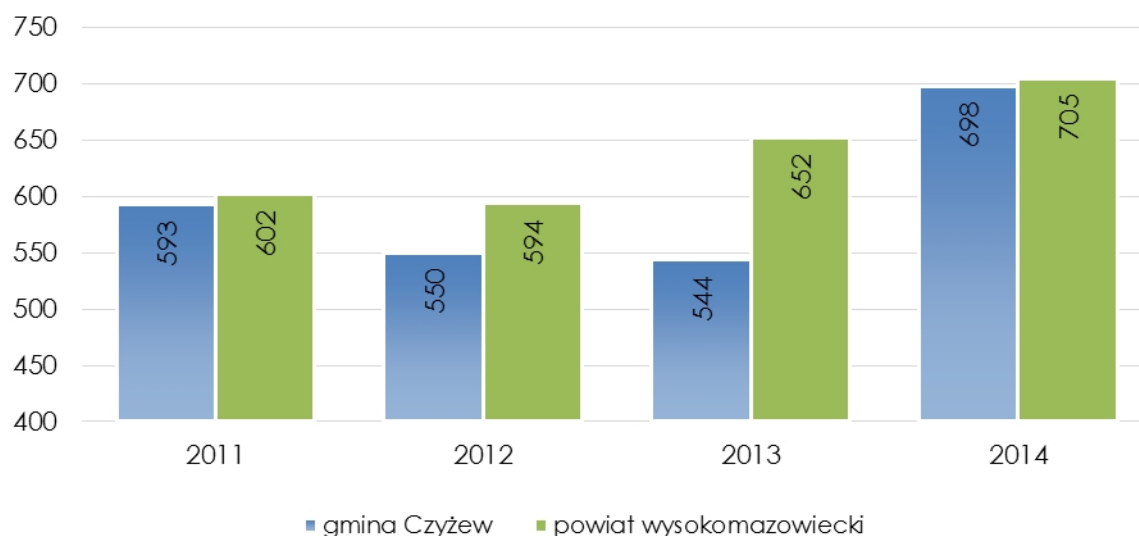
Wyszczególnienie	Liczba osób w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	334
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	174
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	192
Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej	128
Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta”	19

Źródło: opracowanie na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2014 roku zanotowano największą liczbę dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego z gminy. W tym roku na każde tysiąc dzieci w wieku od 3 do 5 lat do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 698 dzieci. Najmniejszą wartość tego wskaźnika dla gminy odnotowano rok wcześniej tj. 2013 roku. W tym okresie na każdy tysiąc dzieci w wieku od 3 do 5 lat do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 544 dzieci. Na poziomie powiatu wysokomazowieckiego, największą wartość tego wskaźnika zanotowano w 2014 roku – 698 dzieci/1000, natomiast najmniejszy w

2012 – 594.

Rysunek 10. Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. Dzieci w wieku 3-5 lat. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W 2014 roku na terenie gminy Czyżew funkcjonowały 3 szkoły podstawowe, natomiast w powiecie wysokomazowieckim 30. W analizowanym okresie, jedynie w 2014 roku zanotowano wzrost liczby uczniów szkół podstawowych w gminie. W tym okresie uczniów w tego typu placówkach było 462, co w porównaniu z rokiem poprzednim jest o 25 uczniów więcej. Od 2011 do 2013 roku liczba uczniów w gminnych szkołach podstawowych zmalała z poziomu 488 do 437 uczniów, czyli o 51 osób mniej. W 2014 roku uczniowie w gminie Czyżew stanowili 13,4% uczniów szkół podstawowych z powiatu wysokomazowieckiego.

Aktualnie na terenie gminy funkcjonują 3 szkoły podstawowe. W tabeli poniżej zaprezentowano, jakie miejscowości obejmują okręgiem poszczególne szkoły podstawowe.

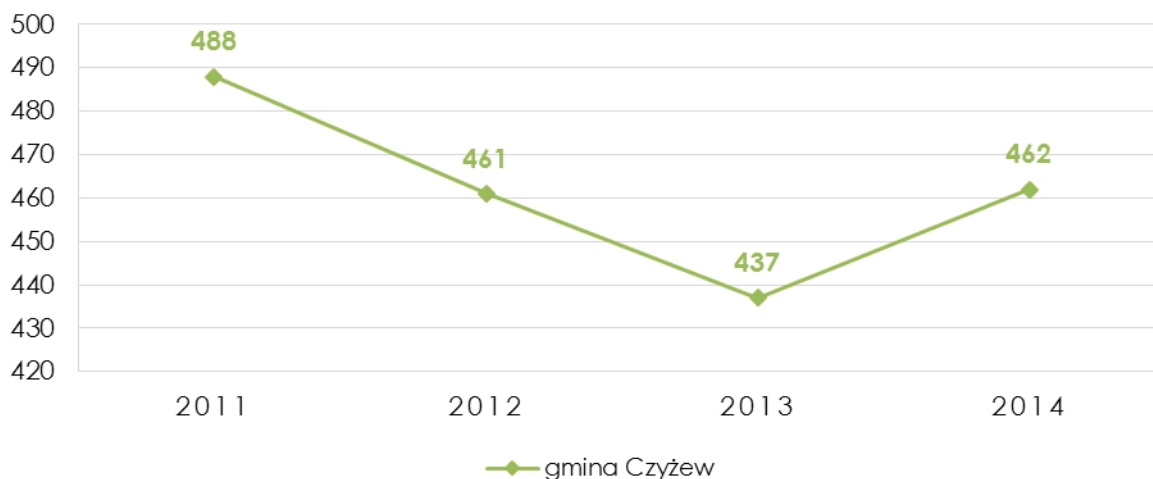
Tabela 5. Przyporządkowanie miejscowości z terenu gminy do poszczególnych szkół (stan na 01.06.2016)

Lp.	Nazwa szkoły	Miejscowości
-----	--------------	--------------

<p>1. Szkoła podstawowa w Czyżewie</p>	<p>1) miasto Czyżew, 2) miejscowości o statusie wsi: Brulino-Koski, Brulino-Piwki, Czyżew-Chrapki, Czyżew Ruś-Kolonia, Czyżew Ruś-Wieś, Czyżew-Siedliska, Czyżew-Sutki, Czyżew-Złote Jabłko, Dąbrowa-Nowa Wieś, Dmochy-Glinki, Dmochy-Mrozy, Dmochy-Rodzonki, Dmochy-Wochy, Dmochy-Wypychy, Godlewo-Kolonia, Godlewo-Piętaki, Jaźwiny-Koczoty, Krzeczkowo-Nowe Bieńki, Krzeczkowo-Stare Bieńki, Krzeczkowo-Szepielaki, Michałowo Wielkie, Ołdaki-Magna Brok, Siennica-Klawy, Siennica-Lipusy, Siennica-Pietrasze, Siennica-Puziki, Siennica-Szymanki, Siennica-Święchy, Stokowo-Szerszenie, Szulborze-Kozy, Zaręby-Bindugi, 3) miejscowości o statusie części wsi: Siennica-Gizy, Siennica-Łukasze, Siennica-Pierce i Stokowo-Bučki.</p>
<p>2. Szkoła podstawowa w Rosochatym Kościelnym</p>	<p>1) miejscowości o statusie wsi: Kaczyn-Herbasy, Kaczyn Stary, Krzeczkowo-Gromadzyn, Krzeczkowo Mianowskie, Rosochate Kościelne, Rosochate-Nartoły, Święck-Strumiany, Zalesie Stare, Zalesie-Stefanowo, Zaręby-Góry Leśne, Zaręby-Skórki, Zaręby-Święchy.</p>
<p>3. Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Wielkiej</p>	<p>1) miejscowości o statusie wsi: Dąbrowa-Cherubiny, Dąbrowa-Kity, Dąbrowa-Michałki, Dąbrowa-Szatanki, Dąbrowa Wielka, 2) miejscowości o statusie części wsi: Krzeczkowo-Nowe Bieńki kolonia.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

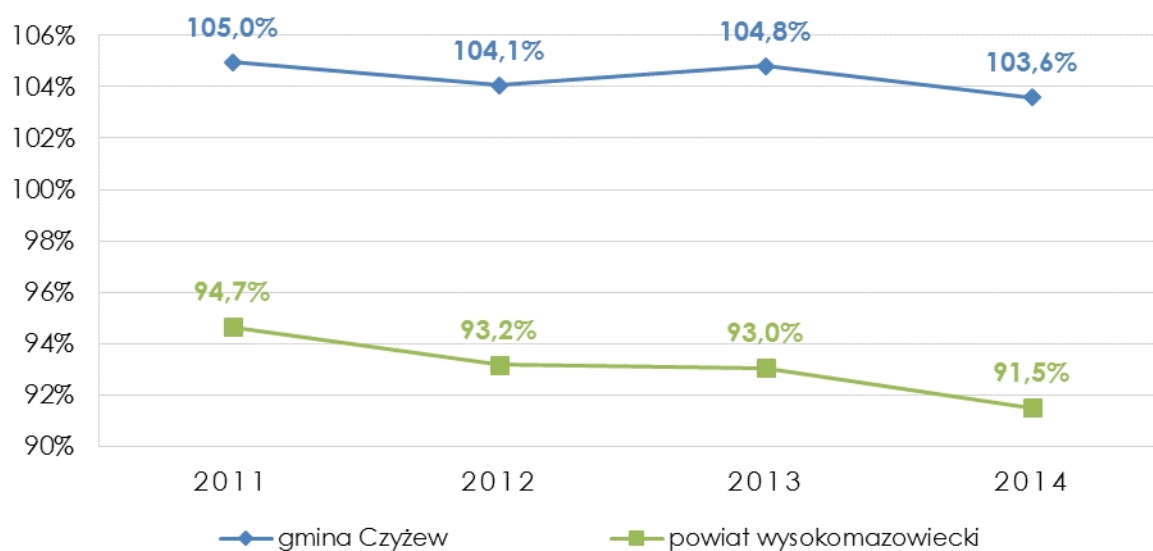
Rysunek 11. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w gminie Czyżew. Stan na dzień 31.12

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W analizowanym okresie, współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w gminie Czyżew przekraczał poziom stu procent. Najmniejszy poziom współczynnika skolaryzacji brutto zanotowano w 2014 roku – 103,6%, natomiast największy w 2011 roku – 105%. Od 2011 roku, na poziomie powiatu rejestruje się ciągły spadek współczynnika skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych. W 2011 roku wskaźnik ten wynosił – 94,7%, w 2012 – 93,2%, 2013 roku – 93,0%, natomiast w 2014 już 91,5%.

Rysunek 12. Współczynnik skolaryzacji brutto: szkoły podstawowe. Stan na dzień 31.12.

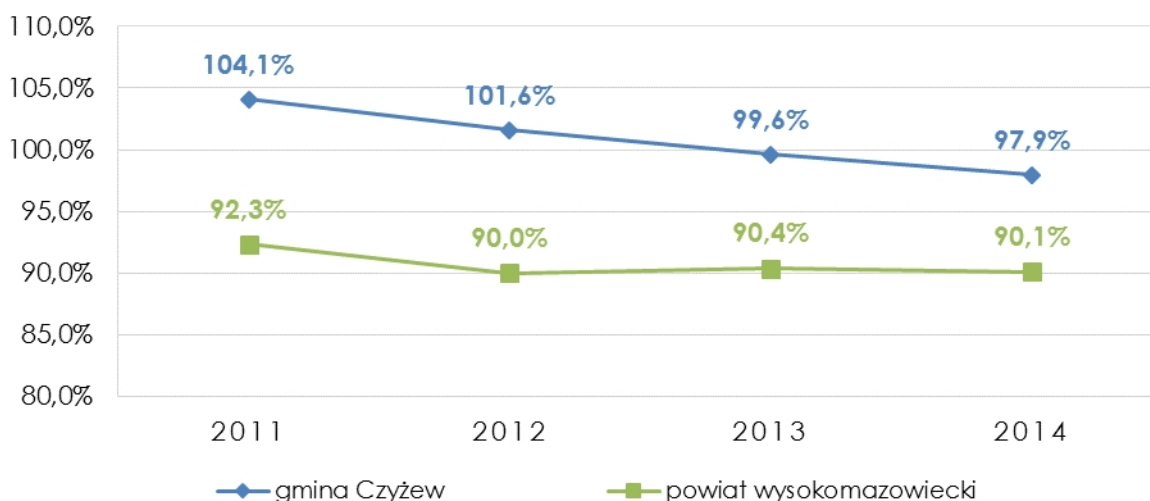

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Współczynnik skolaryzacji brutto dla gimnazjów na terenie gminy Czyżew od 2011 roku ulega ciągłemu spadkowi. W 2011 roku wskaźnik ten wynosił – 104,1%, w roku następnym wynosił już 101,6%, w 2013 roku – 99,6%, natomiast w 2014 roku 97,9%. W gimnazjach z terenu powiatu współczynnik skolaryzacji od 2012 roku utrzymywał się na poziomie 90%, jedynie w 2011 roku wynosił 92,3%.

Rysunek 13. Współczynnik skolaryzacji brutto: gimnazja. Stan na dzień 31.12

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Poniższa tabela prezentuje średnie procentowe wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2014/2015 w gminie Czyżew w porównaniu do średnich wyników uzyskanych w kraju, województwie oraz powiecie. Należy zwrócić uwagę, że uczniowie gminy Czyżew uzyskiwali w niemalże wszystkich częściach egzaminu (język polski, historia-Wos, część przyrodnicza) porównywalne średnie wyniki do wskazanych w tabeli jednostek terytorialnych. Jedynie w przypadku języka angielskiego, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, widoczne są większe dysproporcje. Średnie wyniki z języka angielskiego – poziom podstawowy wyniosły w gminie Czyżew 60%, natomiast średnie wyniki dla kraju są o 7% wyższe, dla województwa o 8%, jedynie dla powiatu odnotowano średnie wyniki wyższe o 3% w stosunku do gminy. Średnie wyniki egzaminu z języka angielskiego – poziom rozszerzony dla gminy Czyżew wyniosły 40%, z kolei dla kraju wyniki wyższe były o 8%, dla województwa o 9%, a dla powiatu o 5%.

Tabela 6. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2014/2015

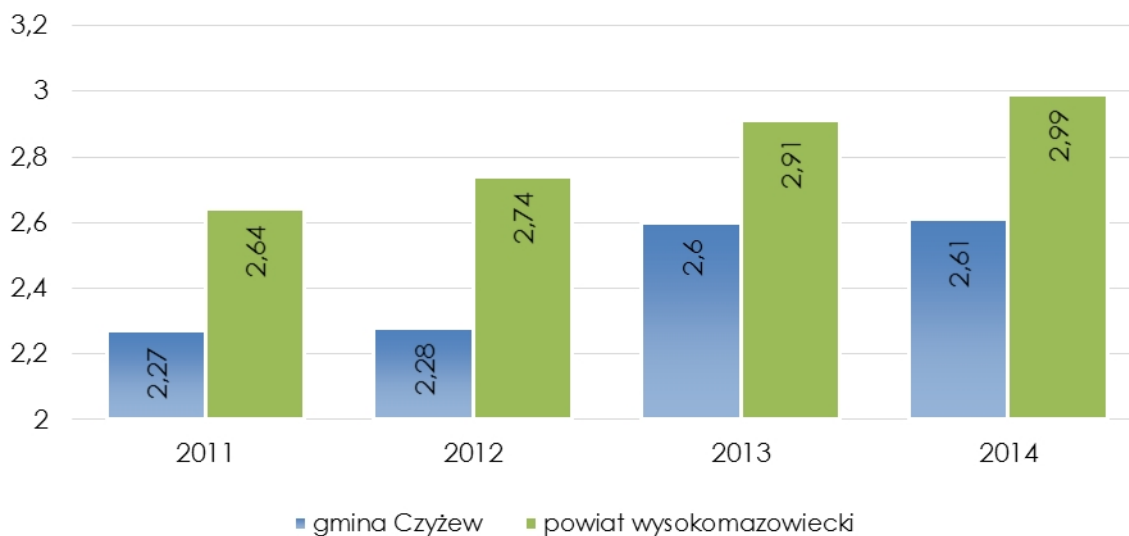
Część egzaminu	Kraj	Województwo	Powiat	Gmina Czyżew
J. polski	62%	62%	64,0%	62%
Historia-Wos	64%	65%	65%	61%
Matematyka	48%	50%	50%	46%
Przyrodnicza	50%	51%	51%	49%
J. angielski podstawowy	67%	68%	63%	60%
J. angielski rozszerzony	48%	49%	45%	40%

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy.

W analizowanym okresie czasu notowało się stały wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych średnio przypadających na każde 1000 mieszkańców. W 2011 roku na każdych 1000 mieszkańców gminy funkcjonowały średnio 2,27 podmioty gospodarki narodowej o charakterze fundacji, stowarzyszenia lub organizacji społecznej. Największą średnią liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na każdy 1000 mieszkańców zanotowano w 2014 roku, gdy wartość wyniosła 2,61. Analogiczną sytuację zanotowano na poziomie powiatu. Od 2011 do 2014 roku zanotowano wyłącznie wzrost

wartości tego wskaźnika. W 2011 roku wynosił 2,64 fundacji, stowarzyszenia lub organizacji społecznej na każde 1000 mieszkańców, natomiast w 2014 roku – 2,99.

Rysunek 14. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców. Stan na dzień 31.12

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Ponadto warto zaznaczyć działalność kulturalną Gminnego Ośrodka Kultury w gminie Czyżew. Na uwagę zasługuje przede wszystkim ilość organizowanych imprez cyklicznych, których w roku 2015 miało miejsce aż 9, ponadto Gminny Ośrodek Kultury w roku 2015 zorganizował liczne inne imprezy np. występy, spektakle, koncerty, konkursy. Uczestnicy Gminnego Ośrodka Kultury zdobywali liczne nagrody i wyróżnienia w różnorodnych konkursach.

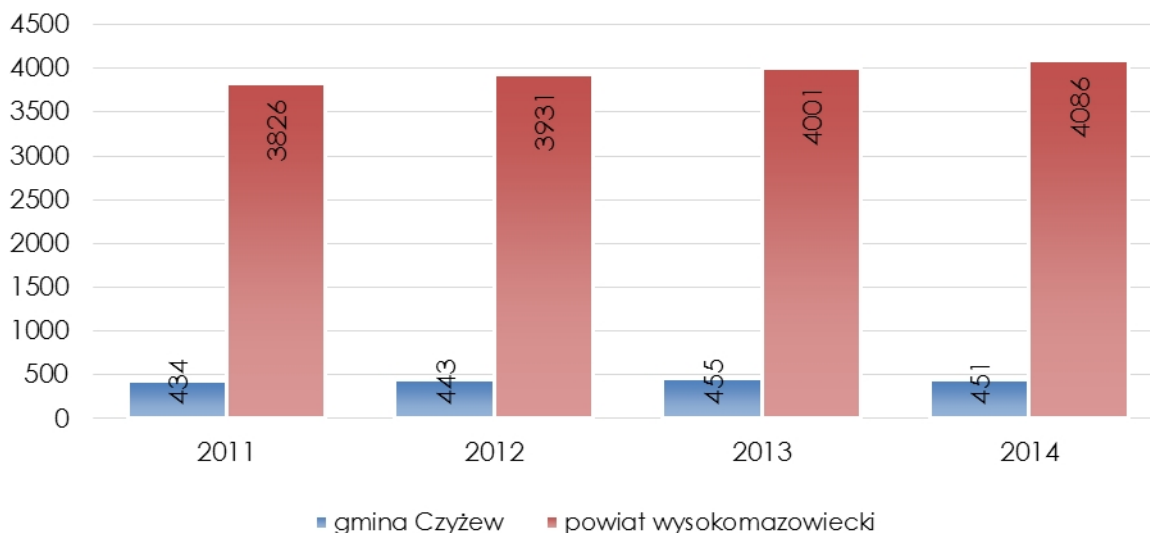
SFERA GOSPODARCZA

W 2014 roku w gminie Czyżew zarejestrowanych było 451 podmiotów gospodarki narodowej. Wartość ta była niższa o 4 podmioty od wartości z 2013 roku, kiedy to zanotowano najwyższą liczbę zarejestrowanych podmiotów w gminie – 455 PNG. Najniższą zanotowaną wartością było 434 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2011 roku. Na poziomie powiatu w analizowanym okresie czasu notuje się wyłącznie wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej. W 2011 roku w powiecie zarejestrowanych było 3826 podmiotów, w 2012 – 3931, 2013 – 4001, natomiast w 2014 – 4086.

Rysunek 15. Liczba podmiotów gospodarki narodowej. Stan na dzień 31.12.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Na poziomie gminy, w analizowanym okresie czasu zanotowano spadek liczby podmiotów zajmujących się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. Największą zanotowaną liczbę podmiotów związanych z działalnością rolniczą w analizowanym okresie czasu stwierdzono w 2011 roku – 27. Najmniej podmiotów związanych z tą działalnością notowano w 2014 roku – 21. W 2014 roku, podmiotów zajmujących się przemysłem i budownictwem w gminie zarejestrowanych było 111, w 2013 – 115, w 2012 – 108, natomiast w 2011 roku – 101. Ciągły wzrost liczby podmiotów notuje się wśród przedsiębiorstw zajmujących się pozostałą działalnością. Od 2011 do 2014 roku, liczba tych przedsiębiorstw wzrosła o 15 jednostek.

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie podział ze względu na rodzaj działalności wg klasyfikacji PKD 2007. Stan na dzień 31.12

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29	26	27	21
przemysł i budownictwo	101	108	115	111
pozostała działalność	304	309	313	319

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W gminie, jak i w powiecie dominują podmioty gospodarki narodowej zatrudniające do dziewięciu pracowników. W 2011 roku, jak i w latach następnych, tylko około 3,3% podmiotów z gminy Czyżew zatrudniało od 10 do 49 pracowników. W 2011 roku przedsiębiorstw o tej klasie wielkości było 414, w 2012 – 428, w 2013 – 440, natomiast rok później – 436. Do roku 2012, na terenie gminy funkcjonowało po jednym z przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 osób oraz od 250 – 999 pracowników.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarki narodowej ze względu na klasę wielkości. Stan na dzień 31.12

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
------------------	------	------	------	------

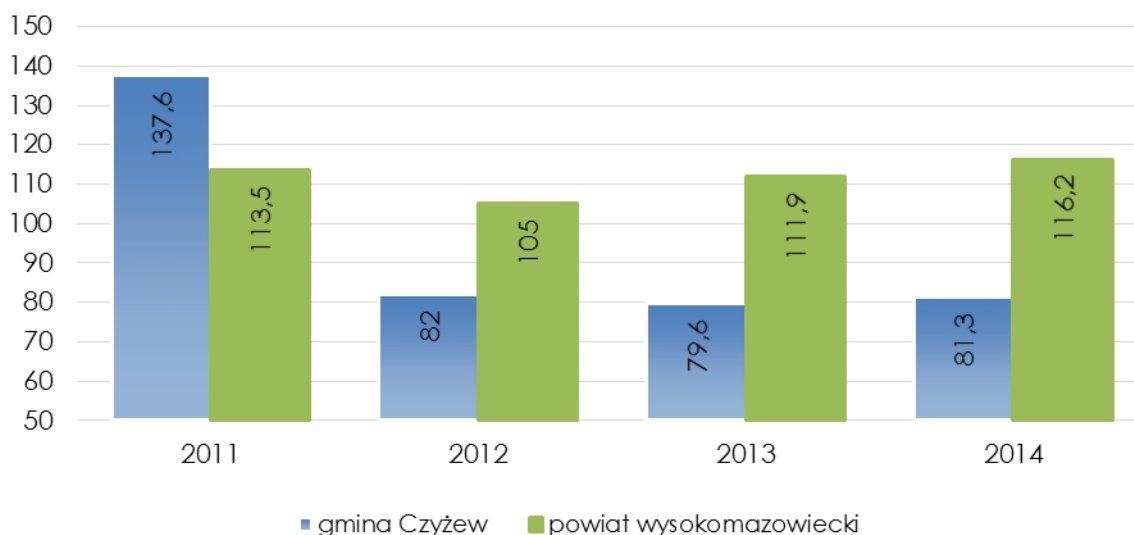
0 - 9	414	428	440	436
10-49	18	15	15	15
50 - 249	1	0	0	0
250 - 999	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

SFERA ŚRODOWISKOWA

W gminie, najwięcej zmieszanych odpadów przypadających na jednego mieszkańca zebrano w 2011 roku – 137,6kg, najmniej zaś w 2013 – 79,6 kg. W 2014 roku średnio na jednego mieszkańca gminy zebrano 81,3 kilograma odpadów zmieszanych. W porównaniu z rokiem 2013, jest to o 1,7 kilograma więcej. Najwięcej odpadów zebranych na jednego mieszkańca powiatu zanotowano w 2014 roku – 116,2 kg, natomiast najmniej w 2012 roku – 105 kg.

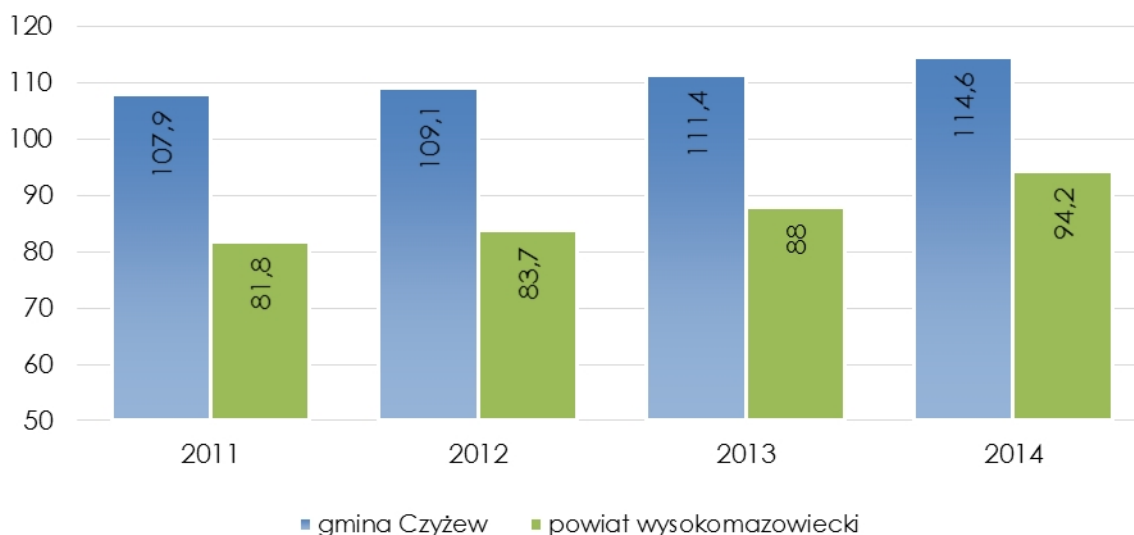
Rysunek 16. Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W analizowanym okresie zauważalny był wzrost zużycia wody na jednego mieszkańca gminy, jak i powiatu. W 2014 roku zanotowano najwyższą ilość zużytej wody – 114,6 m³, najmniej zaś zanotowano w 2011 roku – 81,8 m³. W powiecie wysokomazowieckim wskaźnik zużycia wody na jednego mieszkańca od 2011 do 2014 roku wzrósł o 6,7m³. W 2011 roku wskaźnik ten wynosił 107,9 m³, natomiast w 2014 – 114,6 m³.

Rysunek 17. Zużycie wody na 1 mieszkańca [w m³]. Stan na dzień 31.12.

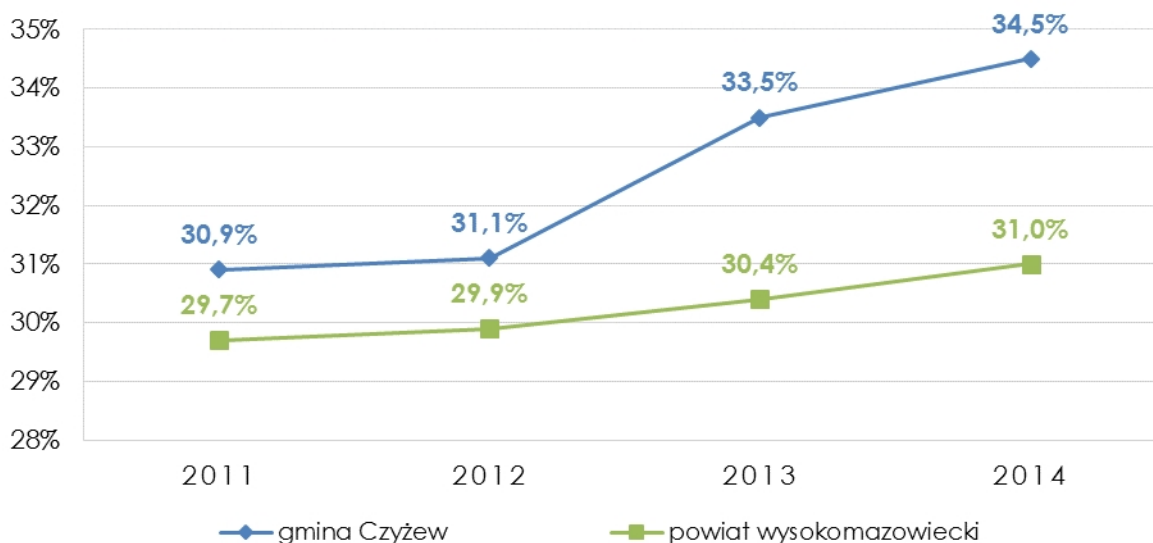

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

SFERA PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNO-TECHNICZNA

W gminie Czyżew, jak i w powiecie wysokomazowieckim, od 2011 roku wzrastał udział osób korzystających z instalacji kanalizacyjnych w ogólnej liczbie ludności jednostek. W gminie od 2011 do 2014 roku, liczba ta wzrosła z poziomu 30,9% do 34,5%. W 2011 roku 30,9% mieszkańców gminy korzystało z instalacji kanalizacyjnych, w 2012 roku – 31,1%, w 2013 – 33,5%, natomiast w 2014 roku już 34,5% mieszkańców korzystało z tego typu instalacji. Na poziomie powiatu notowano mniej dynamiczny wzrost tego wskaźnika. Od 2011 do 2014 roku wskaźnik ten wzrósł o 1,3%.

Rysunek 18. Udział osób korzystających z instalacji kanalizacyjnych w ogólnej liczbie ludności. Stan na dzień 31.12

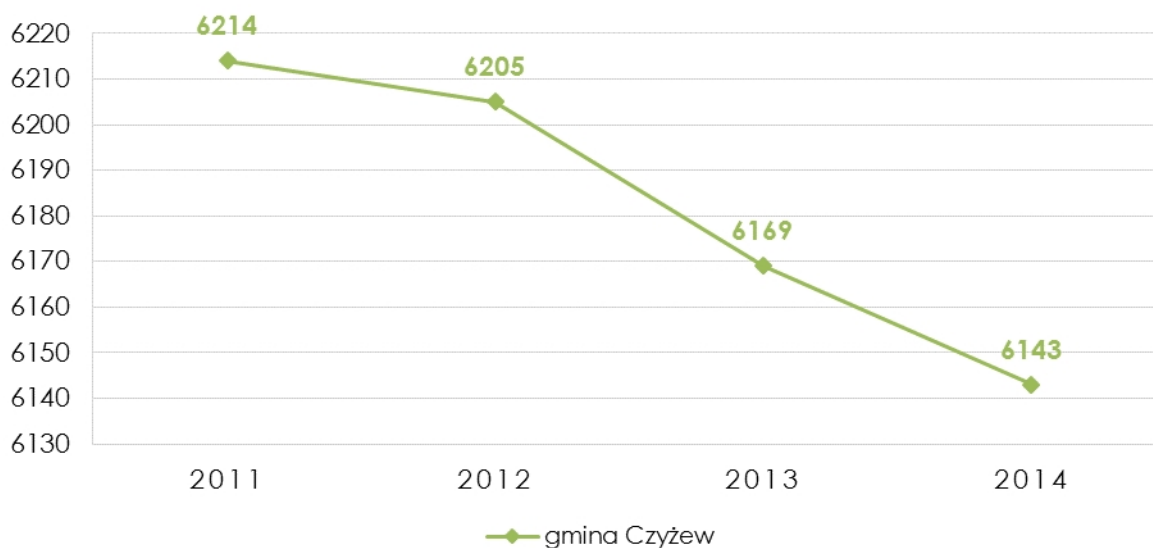

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W gminie Czyżew, w analizowanym okresie zanotowano spadek liczby mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej. W 2011 roku z sieci wodociągowej w tej jednostce administracyjnej korzystało 6214

mieszkańców, w 2012 roku liczba ta spadła do 6205 mieszkańców, w 2014 roku – 6169, natomiast w 2014 roku liczba ta spadła do 6143 mieszkańców. Z kolei w 2015 roku liczba osób korzystających z sieci wodociągowej wynosi 6633, co stanowi liczbę niemalże wszystkich mieszkańców gminy Czyżew.

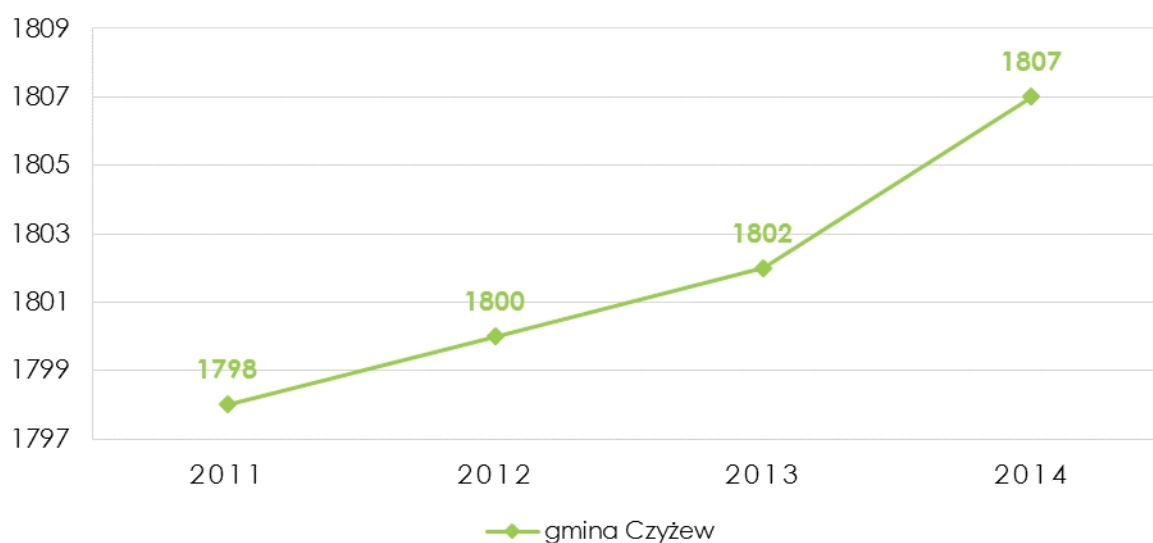
Rysunek 19. Liczba mieszkańców gminy korzystająca z sieci wodociągowej. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W analizowanym okresie, notowało się stały wzrost liczby budynków mieszkalnych w gminie. W okresie, od 2011 do 2014 roku przybyło 9 budynków tego typu. Największą liczbę mieszkań zanotowano w 2014 roku - 1807. Najmniejszą liczbę budynków mieszkalnych w gminie Czyżew, zanotowano w 2011 roku. W tym roku istniało 1798 budynków mieszkalnych.

Rysunek 20. Liczba budynków mieszkalnych w gminie Czyżew. Stan na dzień 31.12.

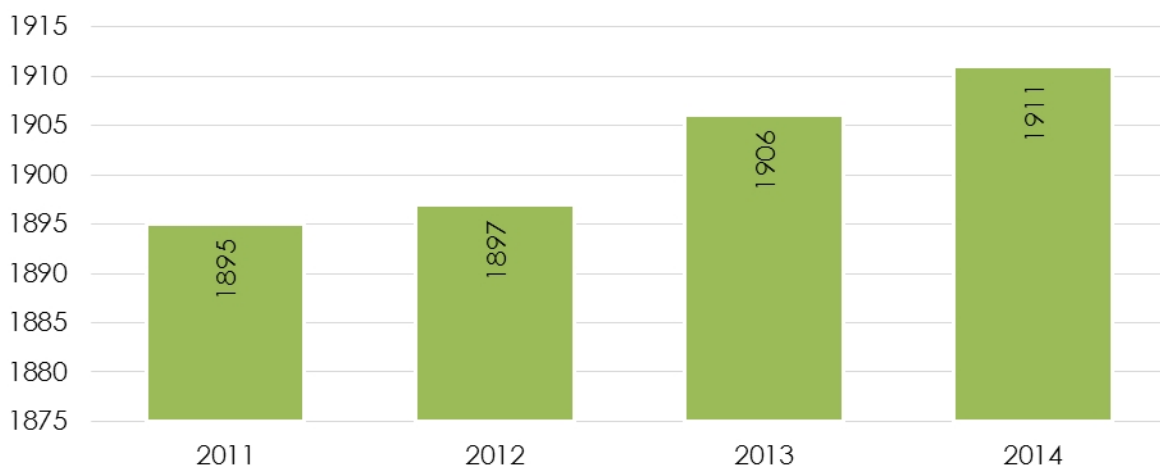
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W gminie, w analizowanym okresie notowało się stały wzrost liczby mieszkań. W okresie, od 2011 do 2014 roku przybyło 16 mieszkań. Najmniejszą liczbę mieszkań w gminie Czyżew, zanotowano w 2011 roku – 1895

mieszkań. Najwięcej natomiast zanotowano w 2014 roku - 1911. Od 2011 do 2014 roku udział mieszkań z obszaru gminy w ogólnej liczbie mieszkań w powiecie wynosił około 10,8%.

W powiecie wysokomazowieckim, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2011 było 17565 mieszkań, w 2012 – 17618, w 2013 – 17694, natomiast w 2014 – 17750.

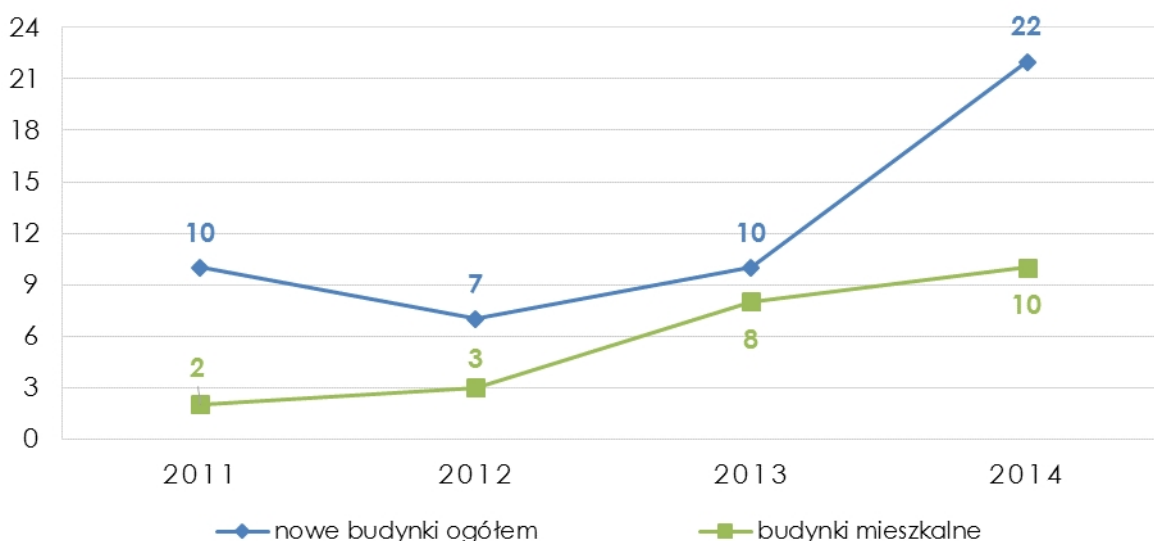
Rysunek 21. Liczba mieszkań w gminie Czyżew. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

Najwięcej nowych budynków w gminie Czyżew oddano do użytku w 2014 roku. W tym czasie oddano 22 nowe budynki, w tym 10 budynków mieszkalnych. W 2011 roku oddano 10 budynków, w tym 2 mieszkalne, w 2012 roku – 7 budynków, w tym 3 mieszkalne natomiast w 2013 roku oddano 10 budynków, z czego 8 budynków mieszkalnych. W 2011 roku w powiecie wysokomazowieckim oddano 106 budynków, w 2012 roku – 120, w 2013 - 134, natomiast w 2014 – 134 budynków. Ponadto warto zauważyć, że w roku 2015 wydano 61 pozwoleń na budowę.

Rysunek 22. Liczba nowych budynków ogółem i budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania. Stan na dzień 31.12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych. GUS.

W gminie Czyżew długość dróg gminnych wynosi 373,72km, w tym długość dróg utwardzonych to 75,36km, a nieutwardzonych to 298,36km. Należy nadmienić, iż aż 304 km dróg wymaga modernizacji lub remontu. W

gminie Czyżew występuje 18 przystanków autobusowych.

WYZNACZENIE OBSZARÓW REWITALIZACJI

Celem niniejszej analizy danych zastanych (Desk Research) jest wskazanie mocnych i słabych stron gminy Czyżew, jej potencjałów oraz obszarów problemowych. Powyżej zaprezentowana analiza została przygotowana w oparciu o dostępne dane w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski.

Znaczącą część powierzchni gminy stanowią użytki rolne – 87,8%, jedynie 4,1% powierzchni to grunty zurbanizowane i zabudowane.

Pomimo wzrost liczby ludności w 2015 roku zauważalne są niepokojące trendy w obszarze demografii gminy. Przede wszystkim zaobserwować można zwiększającą się liczbę migracji na pobyt stały. W dalszej perspektywie czasu postępująca migracja mieszkańców gminy może doprowadzić do wyludniania terenu. Jednakże należy także zaznaczyć, że w gminie Czyżew odnotowuje się zwiększającą liczbę dzieci w placówkach przedszkolnych oraz uczniów szkół podstawowych oraz zwiększa się liczba nowych budynków ogółem i budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania, co wskazuje na rozwój gminy.

W obszarze rynku pracy poddano analizie bezrobocie w gminie Czyżew. Zauważyć można pozytywne tendencje. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba osób bezrobotnych w gminie Czyżew oraz powiecie wysokomazowieckim maleje każdego roku.

W roku 2014 wzrosła liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W roku 2013 odnotowano 113 gospodarstw domowych, które korzystały z pomocy społecznej natomiast rok później liczba ta zwiększyła się o 2 gospodarstwa domowe. Warto także zwrócić uwagę na najbardziej aktualne dane (koniec 2015 roku) udostępnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej, które wskazują, iż 334 osoby korzystają z pomocy społecznej w gminie Czyżew, a dodatkowo odnotowuje się wysoką liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa tj. 192 osoby. Wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej stanowi niepokojący sygnał dla gminy w kontekście polityki socjalnej i wydatkowania budżetu w tym zakresie. Dodatkowo należy nadmienić, że liczba osób bezrobotnych maleje, a liczba osób korzystających z pomocy społecznej wzrasta, dlatego też obszar ten powinien zostać poddany wnikliwemu monitoringowi w celu niwelowania negatywnych tendencji.

Warto także zwrócić uwagę na niepokojące dane dotyczące infrastruktury drogowej w gminie. Długość dróg gminnych wynosi 373,72 km, z czego 304 km wymagają remontu lub modernizacji. Zły oraz niewystarczający stan infrastruktury drogowej obniża atrakcyjność osadniczą, inwestycyjną oraz turystyczną gminy Czyżew, co wpływać może na zahamowanie rozwoju społecznego i gospodarczego.

Znaczące źródło potencjału rozwoju gminy może stanowić rozwój sieci osadniczej. Odnotowuje się każdego roku wzrost liczby mieszkań oraz budynków znajdujących się na terenie gminy Czyżew.

Na podstawie powyżej zaprezentowanych wyników analizy danych zastanych (Desk Research) można wnioskować, że w Gminie Czyżew istnieją pewne obszary problemowe, które powinny zostać poddane interwencji działań publicznych. Warto także zwrócić uwagę, że wiele zanalizowanych obszarów świadczy o rozwoju gminy i jej potencjale.

SFERA SPOŁECZNA

Analiza sfery społecznej stanowi fundamentalną część opisu badanej zbiorowości pozwalająca na diagnozę obecnego stanu i prognozowanie oraz planowanie przyszłych zmian. Największym potencjałem rozwojowym danego obszaru jest jego kapitał ludzki. Dlatego też w prezentowanej diagnozie skupiono uwagę na analizie społecznych obszarów takich jak: ubóstwo, problemy społeczne, bezpieczeństwo, demografia, edukacja, aktywność społeczna. Wymienione kategorie tworzą katalog podstawowej wiedzy na temat wybranej zbiorowości, pozwalają także na identyfikację problemów z jakimi potencjalnie może borykać się badana społeczność. Wśród miejscowości na których zidentyfikowano najwięcej problemów związanych ze zjawiskiem bezrobocia, należą: Brulino Koski i Brulino Piwki, Czyżew Ruś Wieś, Czyżew Siedliska, Czyżew Sutki, Dąbrowa Wielka, Dmochy Glinki, Dmochy Rodzonki, Krzeczkowo Gromadzyn.

Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych – stymulanta.

Miejscowości	Wskaźnik Bezrobotni ogółem	Wskaźnik Długotrwale bezrobotni	Wskaźnik Bezrobotni do 30 roku życia	Wskaźnik Bezrobotni do 50 roku życia	Wskaźnik bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego	Wskaźnik bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	Liczba przekroczeń
Brulino Koski i Brulino Piwki	5,88	2,94	2,35	0,59	1,76	1,18	6
Czyżew – Chrapki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Czyżew - Ruś – Kolonia	7,41	0,00	0,00	3,70	1,23	1,23	4
Czyżew - Ruś – Wieś	5,38	3,85	0,77	1,54	3,85	1,54	6
Czyżew Siedliska	4,76	1,90	1,90	0,95	2,86	2,86	6
Czyżew – Sutki	5,23	3,49	2,33	1,74	2,33	2,33	6
Dąbrowa –Szatanki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Dąbrowa –Cherubiny	0,81	0,00	0,81	0,00	0,00	0,00	1
Dąbrowa – Kity	3,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1
Dąbrowa – Michałki	2,21	0,74	0,74	0,00	0,00	0,74	4
Dąbrowa - Nowa Wieś	5,04	1,44	4,32	0,00	2,16	4,32	5
Dąbrowa Wielka	7,84	3,92	1,96	2,94	2,94	3,92	6
Dmochy – Glinki	3,20	0,80	0,80	0,80	1,60	0,80	6
Dmochy – Mrozy	1,67	0,00	1,67	0,00	0,00	0,00	1
Dmochy – Rodzonki	4,42	1,77	0,88	1,77	0,88	0,88	6
Dmochy – Wochy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Dmochy – Wypychy	2,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1
Godlewo Kolonia	1,89	0,00	1,89	0,00	0,00	1,89	3
Godlewo Piętaki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Jażwiny – Koczoty	8,00	4,00	4,00	0,00	4,00	0,00	4
Kaczyn Herbasy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Kaczyn Stary	3,90	0,00	2,60	0,00	1,30	0,65	4
Krzeczkowo - Nowe Bieńki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Krzeczkowo - Stare Bieńki	4,00	4,00	0,00	0,00	0,00	4,00	3
Krzeczkowo Gromadzyn	4,00	4,00	1,00	1,00	2,00	2,00	6
Krzeczkowo Mianowskie	1,27	0,00	0,64	0,00	0,64	0,64	2
Krzeczkowo Szepielaki	2,00	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00	3
Michałow Wielkie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Oldaki - Magna Brok	1,87	1,87	1,87	0,00	1,87	0,93	5
Rosochate Kościelne	3,13	1,14	1,42	0,57	0,57	0,57	5

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Rosochate Nartoły	1,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1
Sienica- Puziki	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	Brak danych
Siennica – Szymanki	6,67	3,33	3,33	0,00	0,00	0,00	3
Siennica – Klawy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Siennica – Lipusy	1,89	0,00	1,89	0,00	1,89	1,89	4
Siennica – Pietrasze	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Siennica – Święchy	1,82	0,00	1,82	0,00	0,00	0,00	2
Stokowo – Szerszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Szulborze Kozy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Święck Strumiany	4,00	2,00	4,00	0,00	2,00	0,00	4
Zalesie Stare	2,86	2,86	0,00	2,86	2,86	0,00	4
Zalesie Stefanowo	2,27	2,27	1,14	0,00	1,14	0,00	4
Zaręby Bindugi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Zaręby Góry Leśne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Zaręby Skórki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Zaręby Święchy	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	Brak danych
Czyżew	4,39	1,89	1,67	1,21	1,86	1,14	6
Gmina Czyżew	1,68	0,72	0,71	0,32	0,62	0,54	-

Źródło: opracowanie grupa BST

Tabela poniżej prezentuje liczbę osób korzystających z pomocy społecznej, w przeliczeniu na 100 mieszkańców w roku 2015. Wskaźniki powyżej wartości referencyjnej oznaczają negatywne zjawiska. Wśród miejscowości, które borykają się z największą liczbą osób korzystających z pomocy społecznej, należy zaliczyć: Czyżew Ruś Kolonia, Czyżew Ruś Wieś, Dąbrowa Michałki, Dąbrowa Wielka, Dmochy Glinki, Józwiny Koczoły, Krzeczkowo Mianowskie, Ołdaki - Magna Brok. Należy zaznaczyć, iż często wysokie wskaźniki wśród osób bezrobotnych przekładają się na wysoką liczbę osób korzystających z pomocy społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Tabela 10. Liczba osób korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – stymulanta.

Miejscowości	Wskaźnik Liczby osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej	Wskaźnik Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Wskaźnik Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Wskaźnik Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z świadczeń z pomocy społecznej	Wskaźnik Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta”	Liczba przekroczeń
Brulino Koski i Brulino Piwki	5,88	0,59	5,88	0,59	1,18	3
Czyżew – Chrapki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Czyżew - Ruś – Kolonia	14,81	13,58	7,41	13,58	0,00	4
Czyżew - Ruś – Wieś	6,92	3,08	6,92	2,31	0,00	4
Czyżew Siedliska	1,90	0,95	1,90	1,90	0,00	1
Czyżew – Sutki	5,23	0,58	5,23	1,16	1,74	3
Dąbrowa –Szatanki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Dąbrowa –Cherubiny	4,88	0,00	4,88	4,88	0,00	3
Dąbrowa – Kity	17,86	0,00	17,86	17,86	0,00	3
Dąbrowa – Michałki	4,41	0,74	3,68	3,68	6,62	4
Dąbrowa - Nowa Wieś	5,04	0,00	0,00	5,04	0,00	2
Dąbrowa Wielka	6,86	2,94	4,90	6,86	0,00	4
Dmochy – Glinki	5,60	0,80	5,60	3,20	4,80	4
Dmochy – Mrozy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1
Dmochy – Rodzonki	0,88	0,88	0,88	0,88	0,00	0
Dmochy – Wochy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Dmochy – Wypychy	10,26	10,26	0,00	0,00	0,00	2
Godlewo Kolonia	0,00	0,00	0,00	0,00	9,43	1
Godlewo Piętaki	0,00	0,00	0,00	0,00	8,11	1
Jaźwiny – Koczoty	4,00	4,00	4,00	4,00	0,00	4
Kaczyn Herbasy	0,92	0,00	0,92	0,92	0,00	0
Kaczyn Stary	0,65	0,65	0,65	0,65	0,00	0
Krzczkowo - Nowe Bieńki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Krzczkowo - Stare Bieńki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Krzczkowo Gromadzyn	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00	1
Krzczkowo Mianowskie	3,82	3,18	3,18	3,18	0,00	4
Krzczkowo Szepielaki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Michałow Wielkie	1,20	1,20	1,20	0,00	4,82	2
Oldaki - Magna Brok	10,28	6,54	3,74	6,54	0,00	4
Rosochate Kościelne	3,70	1,71	3,70	0,57	0,00	2
Rosochate Nartolty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Sienica- Puziki	44,44	0,00	0,00	44,44	0,00	2
Siennica – Szymanki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Siennica – Klawy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Siennica – Lipusy	9,43	0,00	0,00	0,00	0,00	1
Siennica – Pietrasze	0,00	0,00	0,00	0,00	11,76	1
Siennica – Święchy	5,45	0,00	5,45	0,00	0,00	2
Stokowo – Szerszenie	2,86	2,86	2,86	2,86	0,00	3
Szulborze Kozy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Święck Strumiany	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Zalesie Stare	1,43	1,43	1,43	1,43	0,00	1
Zalesie Stefanowo	0,00	0,00	0,00	0,00	5,68	1

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Zaręby Bindugi	3,03	3,03	3,03	0,00	0,00	2
Zaręby Góry Leśne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Zaręby Skórki	0,00	0,00	0,00	0,00	5,00	1
Zaręby Święchy	13,11	0,00	13,11	0,00	0,00	2
Czyżew	3,67	0,68	2,61	0,98	0,76	0
Gmina Czyżew	3,73	1,12	2,70	1,59	0,96	-

Źródło: opracowanie grupa BST

Podczas diagnozy analizie poddano także liczbę zameldowań oraz wskaźnik przyrostu naturalnego na 100 mieszkańców. Średnia wartość dla gminy Czyżew wynosi: 1,43 w przypadku liczby zameldowań, natomiast w przypadku przyrostu naturalnego wartość referencyjna wynosi -0,39. Wartości niższe niż średnia dla Gminy odnotowano w miejscowościach: Czyżew Ruś Kolonia, Czyżew Siedliska, Dąbrowa Szatanki, Dąbrowa Michałki, Dąbrowa Nowa Wieś, Dmochy Glinki, Dmochy Wochoy, Józwiny Koczty, Krzeczkowo - Nowe Bieńki, Krzeczkowo - Stare Bieńki, Krzeczkowo Gromadzyn, Ołdaki - Magna Brok, Siennica – Święchy, Zaręby Góry Leśne. Wskaźnik liczby zameldowań, który informuje o atrakcyjności danej miejscowości pod względem osiedleńczym, potwierdza jednocześnie iż miejscowości które borykają się z problemami bezrobocia, ubóstw oraz innych problemów społecznych, są często miejscowościami z niskim wskaźnikiem zameldowań, bądź ujemnym przyrostem naturalnym, w połączeniu ze zjawiskiem demograficznym gminy, budzi niepokój. Należy zatem dążyć do podjęcia działań, związanych z aktywizacją osób bezrobotnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Tabela 11. Pozostałe wskaźniki do sfery społecznej– destymulanta.

Miejscowość	Wskaźnik liczby zameldowań	Wskaźnik przyrostu naturalnego	Liczba wskazań powyżej średniej dla Gminy Czyżew
Brulino Koski i Brulino Piwki	4,71	-0,59	1
Czyżew – Chrapki	0,00	0,00	1
Czyżew - Ruś – Kolonia	0,00	-1,23	2
Czyżew - Ruś – Wieś	0,00	0,77	1
Czyżew Siedliska	0,95	-0,95	2
Czyżew – Sutki	2,91	-0,58	1
Dąbrowa –Szataniki	0,00	-13,33	2
Dąbrowa –Cherubiny	4,07	0,81	0
Dąbrowa – Kity	7,14	0,00	0
Dąbrowa – Michałki	0,00	-1,47	2
Dąbrowa - Nowa Wieś	0,00	-2,88	2
Dąbrowa Wielka	6,86	-1,96	1
Dmochy – Glinki	0,80	-0,80	2
Dmochy – Mrozy	0,00	0,00	1
Dmochy – Rodzonki	1,77	0,00	0
Dmochy – Wochy	0,92	-2,75	2
Dmochy – Wypychy	2,56	0,00	0
Godlewo Kolonia	1,89	-1,89	1
Godlewo Piętaki	16,22	2,70	0
Jażwiny – Koczoty	0,00	-4,00	2
Kaczyn Herbasy	0,92	0,92	1
Kaczyn Stary	0,00	1,30	1
Krzczkowo - Nowe Bieńki	0,00	-3,06	2
Krzczkowo - Stare Bieńki	0,00	-4,00	2
Krzczkowo Gromadzyn	0,00	-1,00	2
Krzczkowo Mianowskie	0,00	0,64	1
Krzczkowo Szepielaki	2,00	2,00	0
Michałow Wielkie	3,61	0,00	0
Oldaki - Magna Brok	0,00	-1,87	2
Rosochate Kościelne	0,00	-0,57	1
Rosochate Nartoły	1,92	0,00	0
Sienica- Puziki	0,00	0,00	1
Siennica – Szymanki	3,33	3,33	0
Siennica – Kławy	0,00	0,00	1
Siennica – Lipusy	0,00	0,00	1
Siennica – Pietrasze	0,00	0,00	1
Siennica – Święchy	0,00	-3,64	2
Stokowo – Szerszenie	0,00	0,00	1
Szulborze Kozy	0,00	1,52	1
Święck Strumiany	0,00	2,00	1
Zalesie Stare	0,00	0,00	1
Zalesie Stefanowo	1,14	1,14	1
Zaręby Bindugi	1,52	3,03	0
Zaręby Góry Leśne	0,00	-3,08	2
Zaręby Skórki	1,67	-1,67	1
Zaręby Święchy	1,64	1,64	0

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Czyżew	1,59	-0,23	0
Gmina Czyżew	1,43	-0,39	-

Źródło: opracowanie grupa BST

Komenda Policji udostępniła również dane dotyczące liczby wypadków i kolizji drogowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w roku 2015 oraz liczba zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań. Najwyższe wartości wskaźnika w roku 2015 zanotowano w miejscowościach: Dąbrowa Wielka, Rosochate Kościelne, Szulborze Kozy. Wartości wyższe od średniej referencyjnej dla Gminy, oznaczają zjawiska negatywne, należy dążyć do zmniejszenia obu wskaźników.

Tabela 12. Liczba wypadków i kolizji drogowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w roku 2015 oraz liczba osób zatrzymanych w policyjnej izbie zatrzymań – symulanta.

Miejscowość	wskaźnik liczby wypadków i kolizji drogowych	wskaźnik liczby zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań	Liczba wskazań powyżej średniej dla Gminy Czyżew
Brulino Koski i Brulino Piwki	1,18	0,00	1
Czyżew – Chrapki	5,71	0,00	1
Czyżew - Ruś – Kolonia	0,00	1,23	1
Czyżew - Ruś – Wieś	0,00	0,00	0
Czyżew Siedliska	0,95	0,00	1
Czyżew – Sutki	1,16	0,00	1
Dąbrowa –Szatanki	0,00	0,00	0
Dąbrowa –Cherubiny	0,00	0,00	0
Dąbrowa – Kity	0,00	0,00	0
Dąbrowa – Michałki	0,00	1,47	1
Dąbrowa - Nowa Wieś	0,00	0,00	0
Dąbrowa Wielka	2,94	0,98	2
Dmochy – Glinki	0,80	0,80	1
Dmochy – Mrozy	0,00	0,00	0
Dmochy – Rodzonki	0,00	0,00	0
Dmochy – Wochy	0,00	0,92	1
Dmochy – Wypychy	10,26	0,00	1
Godlewo Kolonia	0,00	0,00	0
Godlewo Piętaki	0,00	0,00	0
Jaźwiny – Koczoty	0,00	0,00	0
Kaczyn Herbasy	0,00	0,00	0
Kaczyn Stary	0,65	0,00	0
Krzczkowo - Nowe Bieńki	1,02	0,00	1
Krzczkowo - Stare Bieńki	0,00	0,00	0
Krzczkowo Gromadzyn	0,00	0,00	0
Krzczkowo Mianowskie	0,64	1,27	1
Krzczkowo Szepielaki	0,00	0,00	0
Michałowo Wielkie	0,00	0,00	0
Oldaki - Magna	1,87	0,00	1
Rosochate Kościelne	0,85	0,57	2
Rosochate Nartoły	0,00	0,00	0
Sienica- Puziki	0,00	0,00	0
Siennica – Szymanki	0,00	0,00	0
Siennica – Klawy	0,00	0,00	0
Siennica – Lipusy	0,00	0,00	0
Siennica – Pietrasze	0,00	5,88	1
Siennica – Święchy	0,00	0,00	0

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Stokowo – Szerszenie	0,00	0,00	0
Szulborze Kozy	7,58	1,52	2
Święck Strumiany	2,00	0,00	1
Zalesie Stare	1,43	0,00	1
Zalesie Stefanowo	0,00	1,14	1
Zaręby Bindugi	0,00	0,00	0
Zaręby Góry Leśne	0,00	0,00	0
Zaręby Skórki	0,00	0,00	0
Zaręby Święchy	1,64	0,00	1
Miasto	0,45	0,49	1
Gmina Czyżew	0,80	0,34	-

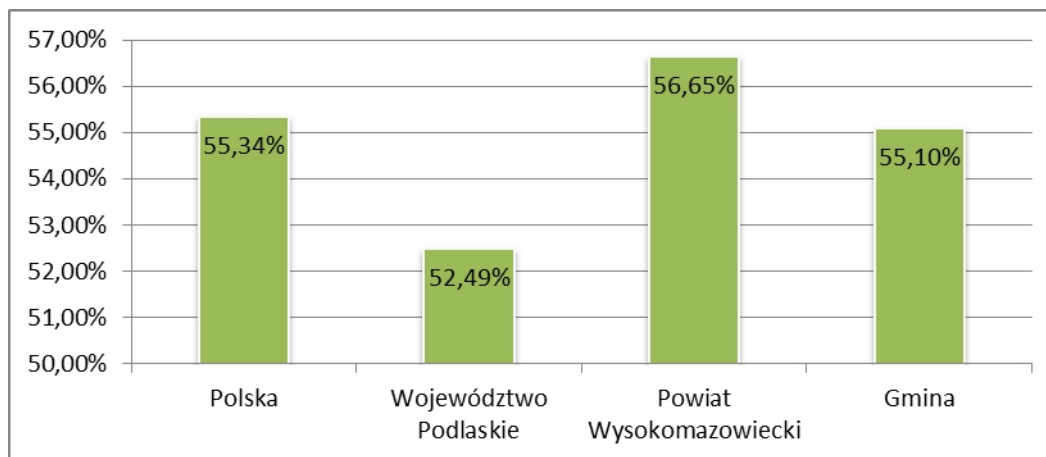
Źródło: opracowanie grupa BST

Analizie poddano również wyniku egzaminu gimnazjalnego, zestawienie wyników przedstawiono w poniższej tabeli.

Nazwa Szkoły	Przedmiot	Liczba przystępujących do egzaminu w szkole	Średni wynik w szkole %	Liczba uczniów w szkole z wynikiem			(%)Średni wynik w			
				niskim	średnim	wysokim	gminie	powiecie	województwie	kraju
Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II w Zespole Szkół w Czyżewie	język polski	70	63	11	44	15	62	64	62	62
	historia i wiedza o społeczeństwie	70	62	18	44	8	61	65	65	64
	matematyka	70	46	18	41	11	46	50	50	48
	przedmioty przyrodnicze	70	49	21	33	16	49	51	51	50
	język angielski poziom podstawowy	70	62	20	38	12	60	63	68	67
	język angielski poziom rozszerzony	70	42	26	33	11	46	50	50	48

Zgodnie z powyższą tabelą można zauważyć, iż Gimnazjum w Czyżewie odnotowało gorsze wyniki aniżeli do średniej w powiecie wysokomazowieckim. Wyniki dla Miasta są zbliżone ze średnimi wynikami w gminie Czyżew.

W przypadku frekwencji wyborczej gmina Czyżew uzyskała mniejszy udział mieszkańców w II turze wyborów prezydenckich, aniżeli powiat wysokomazowiecki czy średnia dla Kraju.

Podsumowanie – sfera społeczna

Do analizy sfery społecznej wykorzystano następujące wskaźniki, zawarte w tabeli poniżej.

Lp.	Wskaźnik
1	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
2	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
3	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców
4	Liczba osób bezrobotnych do 50 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców
5	Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców
6	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
7	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
8	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców

9	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
10	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
11	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców
12	Liczba osób nowo zameldowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
13	Przyrost naturalny
14	Liczba wypadków i kolizji drogowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
15	Liczba zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań w przeliczeniu na 100 mieszkańców
16	Frekwencja wyborcza w II turze wyborów prezydenckich
17	Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku 2016

W celu wskazania jednostek pomocniczych, w których występuje wysokie bądź bardzo wysokie nasilenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej dokonano syntetycznej oceny stopnia nasilenia negatywnych zjawisk. W przypadku kryterium społecznego w celu dokonania syntetycznej oceny zliczono wszystkie wskaźniki dla danej strefy, których wartość uznano za wysoką lub bardzo wysoką. Tabela prezentuje wartości poszczególnych analizowanych wskaźników oraz wartość wskaźnika syntetycznego Perkala z podziałem gminy Czyżew na poszczególne miejscowości. Biorąc pod uwagę dane zaprezentowane w tabeli można wnioskować, że wśród miejscowości, które znajdują się w stanie kryzysowym wymienić należy: Brulino Koski i Brulino Piwki, Czyżew - Ruś – Kolonia, Czyżew - Ruś – Wieś, Czyżew Siedliska, Czyżew – Sutki, Dąbrowa – Michałki, Dąbrowa - Nowa Wieś, Dąbrowa Wielka, Dmochy – Glinki, Dmochy – Rodzonki, Dmochy – Wypychy, Godlewo Kolonia, Jażwiny – Koczoty, Kaczyn Stary, Krzeczkowo - Stare Bieńki, Krzeczkowo Gromadzyn, Ołdaki - Magna Brok, Rosochate Kościelne, Siennica- Puziki, Siennica – Szymanki, Siennica – Lipusy, Siennica – Pietrasze, Święck Strumiany, Zalesie Stare, Zalesie Stefanowo.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew

Miejscowości	Perkal wskaźnik bezrobotnych ogółem	Perkal wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych	Perkal wskaźnik bezrobotnych do 50 roku życia	Perkal wskaźnik bezrobotnych do 30 roku życia	Perkal wskaźnik bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego	Perkal wskaźnik bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	Stymulanta: Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej	Stymulanta: Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej długotrwałej lub ciężkiej choroby	Stymulanta: Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta”	wskaźnik liczby zameldowań	Przyrost naturalny wskaźnik	wskaźnik liczby wypadków w i kolizji drogowych	wskaźnik liczby zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań	SUM A
Brulino Koski i Brulino Piwki	0,735	0,735	0,545	0,159	0,441	0,273	0,132	0,013	0,132	0,013	0,026	0,710	0,235	0,115	0,000	4,266
Czyżew – Chrapki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,200	0,557	0,000	1,757
Czyżew - Ruś – Kolonia	0,926	0,000	0,000	1,000	0,309	0,286	0,333	0,306	0,167	0,306	0,000	1,000	0,274	0,000	0,210	5,116
Czyżew - Ruś – Wieś	0,673	0,962	0,178	0,415	0,962	0,356	0,156	0,069	0,156	0,052	0,000	1,000	0,154	0,000	0,000	5,133
Czyżew Siedliska	0,595	0,476	0,441	0,257	0,714	0,662	0,043	0,021	0,043	0,043	0,000	0,941	0,257	0,093	0,000	4,587
Czyżew – Sutki	0,654	0,872	0,539	0,471	0,581	0,539	0,118	0,013	0,118	0,026	0,039	0,821	0,235	0,113	0,000	5,139
Dąbrowa – Szatanki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	1,000	0,000	0,000	2,000
Dąbrowa – Cherubiny	0,102	0,000	0,188	0,000	0,000	0,000	0,110	0,000	0,110	0,110	0,000	0,749	0,151	0,000	0,000	1,520
Dąbrowa – Kity	0,446	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,402	0,000	0,402	0,402	0,000	0,560	0,200	0,000	0,000	2,411
Dąbrowa – Michalki	0,276	0,184	0,170	0,000	0,000	0,170	0,099	0,017	0,083	0,083	0,149	1,000	0,288	0,000	0,250	2,769
Dąbrowa - Nowa Wieś	0,629	0,360	1,000	0,000	0,540	1,000	0,113	0,000	0,000	0,113	0,000	1,000	0,373	0,000	0,000	5,128
Dąbrowa Wielka	0,980	0,980	0,454	0,794	0,735	0,908	0,154	0,066	0,110	0,154	0,000	0,577	0,318	0,287	0,167	6,686
Dmochy – Glinki	0,400	0,200	0,185	0,216	0,400	0,185	0,126	0,018	0,126	0,072	0,108	0,951	0,248	0,078	0,136	3,449
Dmochy – Mrozy	0,208	0,000	0,386	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,200	0,000	0,000	1,794
Dmochy – Rodzonki	0,553	0,442	0,205	0,478	0,221	0,205	0,020	0,020	0,020	0,020	0,000	0,891	0,200	0,000	0,000	3,275
Dmochy – Wochy	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,943	0,365	0,000	0,156	1,465

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Dmochy – Wypychy	0,321	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,231	0,231	0,000	0,000	0,000	0,842	0,200	1,000	0,000	2,824
Godlewo Kolonia	0,236	0,000	0,437	0,000	0,000	0,437	0,000	0,000	0,000	0,000	0,212	0,884	0,313	0,000	0,000	2,519
Godlewo Piętaki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,182	0,000	0,038	0,000	0,000	0,220
Jażwiny – Koczty	1,000	1,000	0,927	0,000	1,000	0,000	0,090	0,090	0,090	0,090	0,000	1,000	0,440	0,000	0,000	5,727
Kaczyn Herbasy	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,021	0,000	0,021	0,021	0,000	0,943	0,145	0,000	0,000	1,150
Kaczyn Stary	0,487	0,000	0,602	0,000	0,325	0,150	0,015	0,015	0,015	0,015	0,000	1,000	0,122	0,063	0,000	2,808
Krzeczkowo - Nowe Bienki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,384	0,099	0,000	1,483

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Krzczkowo - Stare Bieńki	0,500	1,000	0,000	0,000	0,000	0,927	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,440	0,000	0,000	3,867
Krzczkowo Gromadzyn	0,500	1,000	0,232	0,270	0,500	0,463	0,045	0,045	0,000	0,000	0,000	1,000	0,260	0,000	0,000	4,315
Krzczkowo Mianowskie	0,159	0,000	0,148	0,000	0,159	0,148	0,086	0,072	0,072	0,072	0,000	1,000	0,162	0,062	0,217	2,355
Krzczkowo Szepielaki	0,250	0,500	0,463	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,877	0,080	0,000	0,000	2,170
Michałow Wielkie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,027	0,027	0,027	0,000	0,108	0,777	0,200	0,000	0,000	1,167
Óldaki - Magna Brok	0,234	0,467	0,433	0,000	0,467	0,217	0,231	0,147	0,084	0,147	0,000	1,000	0,312	0,182	0,000	3,922
Rosochate Kościelne	0,392	0,285	0,330	0,154	0,142	0,132	0,083	0,038	0,083	0,013	0,000	1,000	0,234	0,083	0,097	3,067
Rosochate Nartoly	0,240	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,881	0,200	0,000	0,000	1,322
Sienica- Puziki	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	1,000	0,000	0,000	1,000	0,000	1,000	0,200	0,000	0,000	3,200
Siennica – Szymanki	0,833	0,833	0,772	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,794	0,000	0,000	0,000	3,233
Siennica – Klawy	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,200	0,000	0,000	1,200
Siennica – Lipusy	0,236	0,000	0,437	0,000	0,472	0,437	0,212	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,200	0,000	0,000	2,994
Siennica – Pietrasze	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,265	1,000	0,200	0,000	1,000	2,465
Siennica – Święchy	0,227	0,000	0,421	0,000	0,000	0,000	0,123	0,000	0,123	0,000	0,000	1,000	0,418	0,000	0,000	2,312
Stokowo – Szerszenie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,064	0,064	0,064	0,064	0,000	1,000	0,200	0,000	0,000	1,457
Szulborze Kozy	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,109	0,739	0,258	2,105
Święck Strumiany	0,500	0,500	0,927	0,000	0,500	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,080	0,195	0,000	3,702
Zalesie Stare	0,357	0,714	0,000	0,771	0,714	0,000	0,032	0,032	0,032	0,032	0,000	1,000	0,200	0,139	0,000	4,025
Zalesie Stefanowo	0,284	0,568	0,263	0,000	0,284	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,128	0,930	0,132	0,000	0,193	2,782
Zaręby Bindugi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,068	0,068	0,068	0,000	0,000	0,907	0,018	0,000	0,000	1,129
Zaręby Góry Leśne	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,000	0,385	0,000	0,000	1,385
Zaręby Skórki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,113	0,897	0,300	0,000	0,000	1,310
Zaręby Święchy	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	0,295	0,000	0,295	0,000	0,000	0,899	0,102	0,160	0,000	1,751
Czyżew	0,264	0,21	0,185	0,145	0,175	0,137	0,083	0,015	0,059	0,022	0,017	0,902	0,214	0,065	0,069	2,562
Gmina Czyżew	0,210	0,181	0,164	0,087	0,154	0,125	0,084	0,025	0,061	0,036	0,021	0,912	0,223	0,078	0,057	2,419

SFERA GOSPODARCZA

Monitoring potencjału rozwoju ekonomiczno-gospodarczego i analiza sytuacji zastanej są niezwykle ważne w kontekście planowanych działań, w ramach procesu rewitalizacji. Analizie poddany został obszar przedsiębiorczości w gminie Czyżew. Siłą rozwojową każdej miejscowości jest jej kondycja ekonomiczno-gospodarcza. Wyznaczenie obszarów stanowiących o problematycznym charakterze gminy, pozwoli na dokonanie zmian, pozwalających w przyszłości ograniczyć bariery rozwojowe Gminy. Skuteczne zaplanowanie przemian w lokalnej gospodarce zwiększy jej konkurencyjność i atrakcyjność dla pracowników oraz potencjalnych inwestorów.

Podczas diagnozy sfery gospodarczej w gminie Czyżew wzięto pod uwagę liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON¹ oraz Krajowego Rejestru Sądowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze po 1 stycznia 2015 roku również w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Zgodnie z poniższą tabelą wiele miejscowości nie posiada na swoim terenie żadnych podmiotów gospodarczych lub jest to niewielka liczba, najczęściej małe podmioty usługowe. Brak jest na terenie gminy dużych podmiotów zatrudniające powyżej 49 osób.

Tabela 13. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON oraz rejestru KRS w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych po 1 stycznia 2015 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców – destymulanta.

Miejscowość	wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych ogółem	wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba wskazań powyżej średniej dla Gminy Czyżew
Brulino Koski i Brulino Piwki	2,35	0,59	1
Czyżew – Chrapki	14,29	0,00	1
Czyżew - Ruś – Kolonia	0,00	0,00	2
Czyżew - Ruś – Wieś	6,92	0,77	1
Czyżew Siedliska	2,86	1,90	1
Czyżew – Sutki	0,58	0,00	2
Dąbrowa – Szatanki	20,00	0,00	1
Dąbrowa – Cherubiny	4,07	0,81	1
Dąbrowa – Kity	3,57	3,57	1
Dąbrowa – Michałki	2,21	0,74	1
Dąbrowa - Nowa Wieś	2,88	0,72	1
Dąbrowa Wielka	9,80	0,98	0
Dmochy – Glinki	0,80	0,00	2
Dmochy – Mrozy	3,33	0,00	2
Dmochy – Rodzonki	5,31	1,77	1
Dmochy – Wocho	5,50	0,00	2
Dmochy – Wypychy	0,00	0,00	2
Godlewo Kolonia	3,77	0,00	2
Godlewo Piętaki	8,11	0,00	1
Jażwiny – Koczty	8,00	4,00	0
Kaczyn Herbasy	2,75	0,00	2
Kaczyn Stary	4,55	1,30	1
Krzeczkowo - Nowe Bieńki	2,04	0,00	2
Krzeczkowo - Stare Bieńki	4,00	0,00	2
Krzeczkowo Gromadzyn	5,00	0,00	2
Krzeczkowo Mianowskie	6,37	0,00	2
Krzeczkowo Szepielaki	2,00	0,00	2
Michałowo Wielkie	2,41	0,00	2
Óldaki - Magna	1,87	0,93	1
Rosochate Kościelne	8,83	0,28	1
Rosochate Nartoły	59,62	0,00	1
Siennica- Puziki	0,00	0,00	2
Siennica – Szymanki	0,00	0,00	2
Siennica – Kławy	2,33	0,00	2
Siennica – Lipusy	3,77	0,00	2
Siennica – Pietrasze	0,00	0,00	2
Siennica – Święchy	1,82	0,00	2
Stokowo – Szerszenie	2,86	0,00	2
Szulborze Kozy	0,00	0,00	2
Święck Strumiany	8,00	0,00	1
Zalesie Stare	2,86	0,00	2
Zalesie Stefanowo	2,27	0,00	2
Zaręby Bindugi	0,00	0,00	2
Zaręby Góry Leśne	1,54	0,00	2
Zaręby Skórki	6,67	0,00	2
Zaręby Święchy	0,00	0,00	2
Miasto	6,99	0,71	2
Gmina Czyżew	10,26	1,14	-

Źródło: opracowanie grupa BST

Podsumowanie – sfera gospodarcza

Do analizy sfery gospodarczej wykorzystano następujące wskaźniki, które pomogły w diagnozie tego obszaru: liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON oraz Krajowego Rejestru Sądowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców, liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON oraz rejestru KRS po 1 stycznia 2015 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

W poniższej tabeli zaprezentowano wartości powyższych wskaźników oraz wskaźnika syntetycznego Perkala (im wyższa wartość wskaźnika, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia stanu kryzysowego) z uwzględnieniem podziału gminy Czyżew na miejscowości. Dane zaprezentowane prezentują obraz gospodarczy Gminy, należy zaznaczyć że wśród miejscowości które posiadały problemy ze sfery społecznej, mają również nie wielką liczbę podmiotów gospodarczych, lub brak ich w danej miejscowości.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czyżew - Diagnoza

Miejscowość	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych	SUMA
Brulino Koski i Brulino Piwki	0,961	0,853	1,813
Czyżew – Chrapki	0,760	1,000	1,760
Czyżew - Ruś – Kolonia	1,000	1,000	2,000
Czyżew - Ruś – Wieś	0,884	0,808	1,692
Czyżew Siedliska	0,952	0,524	1,476
Czyżew – Sutki	0,990	1,000	1,990
Dąbrowa –Szatanki	0,665	1,000	1,665
Dąbrowa –Cherubiny	0,932	0,797	1,729
Dąbrowa – Kity	0,940	0,107	1,047
Dąbrowa – Michałki	0,963	0,816	1,779
Dąbrowa - Nowa Wieś	0,952	0,820	1,772
Dąbrowa Wielka	0,836	0,755	1,590
Dmochy – Glinki	0,987	1,000	1,987
Dmochy – Mrozy	0,944	1,000	1,944
Dmochy – Rodzonki	0,911	0,558	1,468
Dmochy – Wochy	0,908	1,000	1,908
Dmochy – Wypychy	1,000	1,000	2,000
Godlewo Kolonia	0,937	1,000	1,937
Godlewo Piętaki	0,864	1,000	1,864
Jażwiny – Koczoty	0,866	0,000	0,866
Kaczyn Herbasy	0,954	1,000	1,954
Kaczyn Stary	0,924	0,675	1,599
Krzczkowo - Nowe Bieńki	0,966	1,000	1,966
Krzczkowo - Stare Bieńki	0,933	1,000	1,933
Krzczkowo Gromadzyn	0,916	1,000	1,916
Krzczkowo Mianowskie	0,893	1,000	1,893
Krzczkowo Szepielaki	0,966	1,000	1,966
Michałowo Wielkie	0,960	1,000	1,960
Oldaki - Magna Brok	0,969	0,766	1,735
Rosochate Kościelne	0,852	0,929	1,781
Rosochate Nartoły	0,000	1,000	1,000
Siennica- Puziki	1,000	1,000	2,000
Siennica – Szymanki	1,000	1,000	2,000
Siennica – Kławy	0,961	1,000	1,961
Siennica – Lipusy	0,937	1,000	1,937
Siennica – Pietrasze	1,000	1,000	2,000
Siennica – Święchy	0,970	1,000	1,970
Stokowo – Szerszenie	0,952	1,000	1,952
Szulborze Kozy	1,000	1,000	2,000
Święck Strumiany	0,866	1,000	1,866
Zalesie Stare	0,952	1,000	1,952
Zalesie Stefanowo	0,962	1,000	1,962
Zaręby Bindugi	1,000	1,000	2,000
Zaręby Góry Leśne	0,974	1,000	1,974
Zaręby Skórki	0,888	1,000	1,888
Zaręby Święchy	1,000	1,000	2,000
Czyżew	0,828	0,716	1,544
Gmina Czyżew	0,883	0,823	1,706

SFERA ŚRODOWISKOWA

mieszkańców. Niższe wartości aniżeli wartość referencyjna wynosząca 0,26 odnotowano w 32 miejscowościach które zaznaczono kolorem. W przypadku liczby wydanych pozwoleń na budowę, najmniejszym zainteresowaniem cieszą się tereny, które mają liczne problemy społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe. W przypadku pierwszej sfery tendencja ta jest najbardziej zauważalna. Zatem należy podjąć działania w sferze społecznej, które będą miały oddziaływanie na pozostałe sfery.

Tabela 14. Liczba przystanków komunikacji na 100 mieszkańców oraz liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców– destymulanta.

Miejscowość	Wskaźnik liczby przystanków	Wskaźnik liczby wydanych pozwoleń na budowę
Brulino Koski i Brulino Piwki	0,59	0,00
Czyżew – Chrapki	0,00	2,86
Czyżew - Ruś – Kolonia	0,00	0,00
Czyżew - Ruś – Wieś	0,00	1,54
Czyżew Siedliska	0,00	0,95
Czyżew – Sutki	0,58	1,16
Dąbrowa –Szatanki	0,00	0,00
Dąbrowa –Cherubiny	0,81	2,44
Dąbrowa – Kity	0,00	0,00
Dąbrowa – Michalki	0,00	0,00
Dąbrowa - Nowa Wieś	0,00	2,16
Dąbrowa Wielka	0,98	0,00
Dmochy – Glinki	0,80	0,80
Dmochy – Mrozy	0,00	0,00
Dmochy – Rodzonki	0,88	0,00
Dmochy – Wochoy	0,92	1,83
Dmochy – Wypychy	0,00	0,00
Godlewo Kolonia	0,00	0,00
Godlewo Piętaki	0,00	0,00
Jażwiny – Koczoty	0,00	0,00
Kaczyn Herbasy	0,00	0,00
Kaczyn Stary	0,65	2,60
Krzczkowo - Nowe Bieńki	0,00	0,00
Krzczkowo - Stare Bieńki	0,00	0,00
Krzczkowo Gromadzyn	1,00	2,00
Krzczkowo Mianowskie	0,64	0,00
Krzczkowo Szepielaki	2,00	0,00
Michałow Wielkie	0,00	0,00
Oldaki - Magna Brok	0,00	0,00
Rosochate Kościelne	0,28	0,57
Rosochate Nartoły	1,92	0,00
Siennica- Puziki	0,00	0,00
Siennica – Szymanki	0,00	0,00
Siennica – Klawy	0,00	0,00
Siennica – Lipusy	0,00	0,00
Siennica – Pietrasze	0,00	0,00
Siennica – Święchy	0,00	3,64
Stokowo – Szerszenie	0,00	0,00
Szulborze Kozy	1,52	0,00
Święck Strumiany	2,00	2,00
Zalesie Stare	0,00	0,00
Zalesie Stefanowo	0,00	0,00
Zaręby Bindugi	0,00	3,03
Zaręby Góry Leśne	0,00	0,00
Zaręby Skórki	0,00	1,67
Zaręby Święchy	0,00	1,64
Czyżew	0,08	0,61
Gmina Czyżew	0,26	0,71

Zródło: opracowanie grupa BST

Podsumowanie – strefa przestrzenno-funkcjonalno-techniczna

Do analizy sfery wykorzystano następujące wskaźniki, które pomogły w diagnozie tego obszaru: liczbę przystanków komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 100 mieszkańców, liczbę wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

W celu wskazania jednostek pomocniczych, w których występuje wysokie bądź bardzo wysokie nasilenie negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalno-technicznej dokonano syntetycznej oceny stopnia nasilenia negatywnych zjawisk. W przypadku kryterium przestrzenno-funkcjonalno-technicznego, w celu dokonania syntetycznej oceny zliczono wszystkie wskaźniki dla danej strefy, których wartość uznano za wysoką lub bardzo wysoką.

Tabela prezentuje wartości poszczególnych analizowanych wskaźników oraz wartość wskaźnika syntetycznego Perkala z podziałem gminy Czyżew na poszczególne miejscowości. Biorąc pod uwagę dane zaprezentowane w tabeli można wnioskować, że wśród miejscowości, które znajdują się w stanie kryzysowym należy 28 miejscowości, które zaznaczone są kolorem w podsumowaniu.

Miejscowość	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Przystanki autobusowe	SUMA
Brulino Koski i Brulino Piwki	1,000	0,706	1,706
Czyżew – Chrapki	0,214	1,000	1,214
Czyżew - Ruś – Kolonia	1,000	1,000	2,000
Czyżew - Ruś – Wieś	0,577	1,000	1,577
Czyżew Siedliska	0,738	1,000	1,738
Czyżew – Sutki	0,680	0,709	1,390
Dąbrowa –Szatanki	1,000	1,000	2,000
Dąbrowa –Cherubiny	0,329	0,593	0,923
Dąbrowa – Kity	1,000	1,000	2,000
Dąbrowa – Michałki	1,000	1,000	2,000
Dąbrowa - Nowa Wieś	0,406	1,000	1,406
Dąbrowa Wielka	1,000	0,510	1,510
Dmochy – Glinki	0,780	0,600	1,380
Dmochy – Mrozy	1,000	1,000	2,000
Dmochy – Rodzonki	1,000	0,558	1,558
Dmochy – Wochy	0,495	0,541	1,037
Dmochy – Wypychy	1,000	1,000	2,000
Godlewo Kolonia	1,000	1,000	2,000
Godlewo Piętaki	1,000	1,000	2,000
Jażwiny – Koczoty	1,000	1,000	2,000
Kaczyn Herbasy	1,000	1,000	2,000
Kaczyn Stary	0,286	0,675	0,961
Krzczkowo - Nowe Bieńki	1,000	1,000	2,000
Krzczkowo - Stare Bieńki	1,000	1,000	2,000
Krzczkowo Gromadzyn	0,450	0,500	0,950
Krzczkowo Mianowskie	1,000	0,682	1,682
Krzczkowo Szepielaki	1,000	0,000	1,000
Michałow Wielkie	1,000	1,000	2,000
Oldaki - Magna Brok	1,000	1,000	2,000
Rosochate Kościelne	0,843	0,858	1,701
Rosochate Nartoły	1,000	0,038	1,038
Siennica- Puziki	1,000	1,000	2,000
Siennica – Szymanki	1,000	1,000	2,000
Siennica – Klawy	1,000	1,000	2,000
Siennica – Lipusy	1,000	1,000	2,000
Siennica – Pietrasze	1,000	1,000	2,000
Siennica – Święchy	0,000	1,000	1,000
Stokowo – Szerszenie	1,000	1,000	2,000
Szulborze Kozy	1,000	0,242	1,242
Święck Strumiany	0,450	0,000	0,450
Zalesie Stare	1,000	1,000	2,000
Zalesie Stefanowo	1,000	1,000	2,000
Zaręby Bindugi	0,167	1,000	1,167
Zaręby Góry Leśne	1,000	1,000	2,000
Zaręby Skórki	0,542	1,000	1,542
Zaręby Święchy	0,549	1,000	1,549
Czyżew	0,833	0,962	1,796
Gmina Czyżew	0,805	0,869	1,674

Zródło: opracowanie grupa BST

Obszar zdegradowany to taki, na którym nasilone są negatywne zjawiska społeczne, do których zaliczyć można m.in.: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji, niski poziom kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym oraz

kulturalnym. Co więcej, obszar zdegradowany cechować się powinien, co najmniej jednym negatywnym zjawiskiem ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalno-technicznej.

Obszary zdegradowane w Czyżewie zostały wyznaczone na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej w czterech sferach, podczas której wykorzystano także syntetyczny wskaźnik Perkala. Wyższą wartość wskaźnika syntetycznego Perkala, należy interpretować jako obszar, na którym skoncentrowane są negatywne zjawiska. Uwzględniając aspekt społeczny, jako jeden z najważniejszych wskaźników definiujący negatywne zjawisko na wskazanym obszarze, wyodrębniono obszary które cechują się największymi przekroczeniami w czterech sferach. Wskazane obszary które powinny zostać poddane rewitalizacji zaznaczono kolorem zielonym. Na wskazanym obszarze mieszka 4586 osób, co stanowi 70,64%.

Tabela 15. Obszary zdegradowane – podsumowanie

Miejscowość	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalno-techniczna	Obszar zdegradowany
Brulino Koski i Brulino Piwki	4,27	1,81	1,71	Tak
Czyżew – Chrapki	1,76	1,76	1,21	
Czyżew - Ruś – Kolonia	5,12	2,00	2,00	Tak
Czyżew - Ruś – Wieś	5,13	1,69	1,58	
Czyżew Siedliska	4,59	1,48	1,74	Tak
Czyżew – Sutki	5,14	1,99	1,39	Tak
Dąbrowa – Szatanki	2,00	1,67	2,00	
Dąbrowa – Cherubiny	1,52	1,73	0,92	
Dąbrowa – Kity	2,41	1,05	2,00	
Dąbrowa – Michałki	2,77	1,78	2,00	Tak
Dąbrowa - Nowa Wieś	5,13	1,77	1,41	Tak
Dąbrowa Wielka	6,69	1,59	1,51	
Dmochy – Glinki	3,45	1,99	1,38	Tak
Dmochy – Mrozy	1,79	1,94	2,00	
Dmochy – Rodzonki	3,28	1,47	1,56	
Dmochy – Wochy	1,47	1,91	1,04	
Dmochy – Wypychy	2,82	2,00	2,00	Tak
Godlewo Kolonia	2,52	1,94	2,00	Tak
Godlewo Piętaki	0,22	1,86	2,00	
Jażwiny – Koczoty	5,73	0,87	2,00	Tak
Kaczyn Herbasy	1,15	1,95	2,00	
Kaczyn Stary	2,81	1,60	0,96	Tak
Krzczkowo - Nowe Bieńki	1,48	1,97	2,00	
Krzczkowo - Stare Bieńki	3,87	1,93	2,00	Tak
Krzczkowo Gromadzyn	4,32	1,92	0,95	Tak
Krzczkowo Mianowskie	2,36	1,89	1,68	
Krzczkowo Szepielaki	2,17	1,97	1,00	
Michałow Wielkie	1,17	1,96	2,00	
Oldaki - Magna Brok	3,92	1,74	2,00	Tak
Rosochate Kościelne	3,07	1,78	1,70	Tak
Rosochate Nartoły	1,32	1,00	1,04	
Siennica- Puziki	3,20	2,00	2,00	Tak
Siennica – Szymanki	3,23	2,00	2,00	Tak
Siennica – Kławy	1,20	1,96	2,00	
Siennica – Lipusy	2,99	1,94	2,00	Tak
Siennica – Pietrasze	2,47	2,00	2,00	Tak
Siennica – Święchy	2,31	1,97	1,00	
Stokowo – Szerszenie	1,46	1,95	2,00	
Szulborze Kozy	2,11	2,00	1,24	
Święck Strumiany	3,70	1,87	0,45	Tak
Zalesie Stare	4,03	1,95	2,00	Tak
Zalesie Stefanowo	2,78	1,96	2,00	Tak
Zaręby Bindugi	1,13	2,00	1,17	
Zaręby Góry Leśne	1,39	1,97	2,00	
Zaręby Skórki	1,31	1,89	1,54	
Zaręby Święchy	1,75	2,00	1,55	
Czyżew	2,57	1,54	1,80	Tak
Gmina Czyżew	2,42	1,71	1,67	

Źródło: opracowanie grupa BST

Obszary koncentracji negatywnych zjawisk w gminie Czyżew zostały wskazane w sposób obiektywny w oparciu o zróżnicowane narzędzia, metody i techniki badawcze. W celu zdiagnozowania problemów dokonano analizy danych zastanych tj.: desk research, której podstawa były zasoby Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Dopelnieniem prowadzonych badań na terenie gminy Czyżew uczyniono analizę wskaźnikową, która pozwoliła zobrazować natężenie i koncentrację występujących negatywnych zjawisk kryzysowych.

W dalszym etapie prac porównano wskaźniki dla gminy oraz miasta Czyżew.

Tabela 16. Porównanie sytuacji na terenie gminy i miasta Czyżew

Wskaźnik	Gmina Czyżew	Miasto Czyżew
----------	--------------	---------------

Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,47	4,39
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,49	1,89
Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,39	1,67
Liczba osób bezrobotnych do 50 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,82	1,21
Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,37	1,86
Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,00	1,14
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,45	2,99
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,12	0,68
Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,59	0,98
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	2,70	2,61
Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,96	0,76
Liczba osób nowo zameldowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,43	1,59
Przyrost naturalny	-0,39	-0,23
Liczba wypadków i kolizji drogowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,66	0,45
Liczba zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,40	0,49
Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	6,99	10,26
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	0,71	1,14
Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 1 mieszkańca	0,71	0,61
Liczba przystanków w przeliczeniu na 1 mieszkańca	0,26	0,08

Źródło: opracowanie grupa BST

Zgodnie z powyższą tabelą na terenie miasta Czyżew występuje więcej negatywnych zjawisk kryzysowych aniżeli w gminie. Sytuacja ta uniemożliwia trwały i zrównoważony rozwój gminy Czyżew. W związku z tym, prace rewitalizacyjne będą koncentrowały się na terenie miasta Czyżew, które będzie oddziaływać pozytywnie na rozwój całej gminy Czyżew. Rewitalizacja jest skuteczniejsza, jeśli prowadzi się ją na ograniczonym terytorium. Pozwala to na koncentrację działań i środków, co przynosi lepsze efekty, także dla tej części obszaru zdegradowanego, który nie został uwzględniony jako obszar bezpośredniej interwencji.

Potrzeby działań rewitalizacyjnych na wskazanym powyżej obszarze wynikają z zaistniałych licznych problemów w różnych sferach, począwszy od sfery społecznej a skończywszy na sferze przestrzenno-funkcjonalno-technicznej. W przypadku wysokiej liczby osób bezrobotnych, konieczne jest podjęcie działań zmierzających do aktywizacji tych osób. Zestaw działań naprawczych dla poszczególnych obszarów zawierać będzie lista projektów podstawowych oraz dodatkowych.

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji gminy Czyżew zostało zbadane w podziale na sołectwa z wyszczególnieniem miasta. Podstawą diagnozy obecnego stanu i projektowania przyszłych zmian była analiza wskaźnikowa. Przeprowadzono analizę czterech sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalno-technicznej). Wnikliwa diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych była podstawą do podjęcia przygotowań działań rewitalizacyjnych o wielowymiarowym i kompleksowym charakterze i promieniowaniu.

Zaprezentowana diagnoza posłużyła do wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji w Gminie Czyżew, które mają zostać objęte Gminnym Programem Rewitalizacji. Obszar rewitalizacji stanowi element obszaru zdegradowanego. Cechuje się on szczególną koncentracją negatywnych zjawisk ze sfery społecznej oraz gospodarczej lub środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Ponadto obszar rewitalizacji ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Na obszarach zdegradowanych w gminie Czyżew stanowią (21,33% mieszkańców). Odsetek ten nie przekracza maksymalne wartości, jakie zawarte są w Ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji. Według Ustawy obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar został wyznaczony na podstawie analizy danych zastanych oraz analizy wskaźnikowej. Istotnym czynnikiem, który wzięto pod uwagę w trakcie delimitacji obszaru rewitalizacji było także znaczenie obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy. W wyznaczonych sołectwach znajdują się liczne potencjały, które należy wzmacniać aby cała Gmina miała możliwość zrównoważonego rozwoju. Opis poszczególnych negatywnych

zjawisk występujących na poszczególnych obszarach został zaprezentowany w rozdziale poświęconym analizie wskaźnikowej.

Opierając się na wspomnianych wcześniej metodach podjęto decyzję odnośnie wyboru jednostek przestrzennych, które objęte zostaną obszarem rewitalizacji. **Obszar rewitalizacji wynosi 58,1 ha, co stanowi 0,45% ogółu powierzchni gminy Czyżew oraz zamieszkiwany jest przez 76 osób, co stanowi 1,17% ogółu mieszkańców gminy Czyżew.** Poniżej zaprezentowano mapę obszaru rewitalizacji.

Mapa 3. Obszar rewitalizacji

